KLUB NOVÝCH NEWCOMERS' CLUB

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail. Reg. No. 3088

388 Atwater Ave., Mississauga, Ontario, L5G 2A3, Canada. Tel. /905/ 278-4116.

No. 7-8, Vol. 32., červenec-srpen--July-August 1998.



Město Oakville, Ontario hostilo nedávno šestičlennou delegaci municipálních pracovníků Ostravy, Šumperka a Přerova. Jménem města uvítala delegáty paní starostka Ann Mulvale, čtvrtá zleva. Šlo o projekt v rámci Canadian International Development Agency ve spolupráci s Federation of Canadian Municipalities, kterou zastupovala Vlasta Chmelíčková z Ottawy. Téměř týdenní návštěva byla úspěšná vzdor stávce pilotů společnosti Air Canada; někteří delegáti letěli z Prahy přes Helsinki. O úspěch měla zásluhu sl. Margaret Mercer, Manager, Public Affairs, Town of Oakville, Ont.

Ukončení Úmluvy o naturalizaci mezi ČR a USA

Ukončení platnosti Úmluvy o naturalizaci ve vztazích mezi Českou republikou a Spojenými státy, právní důsledky pro bývalé československé občany naturalizované na území Spojených států a úvahy o možnosti obnovení občanství České republiky osobám naturalizovaným v USA v době platnosti této smlouvy.

Účelem tohoto článku je poskytnout přesnou informaci o způsobu ukončení platnosti úmluvy o naturalizaci mezi ČR a USA, o momentálních právních důsledcích tohoto aktu a současném stavu úvah směřujících k odstranění určité tvrdosti působení naturalizační úmluvy.

Dne 20. srpna 1997 byla ve vztazích mezi Českou republikou a Spojenými státy ukončena platnost Úmluvy o naturalizaci mezi Československem a Spojenými státy podepsané v Praze dne 16. července 1928. Platnost byla ukončena vzájemnou dohodou smluvních stran provedenou výměnou diplomatických nót z 28. července 1997 (nóta české strany) a 20. srpna 1997 (odpovědní nóta americké strany).

K ukončení platnosti této mezinárodní smlouvy tedy došlo na základě dohody smluvních stran o měsíc dříve, než by se tak stalo uplynutím lhůty běžící na základě předchozí výpovědní nóty americké strany předané ve Washingtonu české straně dne 19. září 1996.

Pro úplnost je třeba uvést, že obdobně byla ukončena platnost Úmluvy o naturalizaci ve vztazích mezi Slovenskou republikou USA ke dni 7. červenci 1997.

Úmluva o naturalizaci tak přestala platit mezi USA a oběma následnickými státy (sukcesory) bývalého Československa.

✦

Hlavním účelem Úmluvy o naturalizaci (dále jen Úmluva) bylo vyloučení dvojího občanství v případech naturalizace příslušníků některé ze smluvních stran na území druhé smluvní strany. Ztráta občanství nastávala automaticky nabytím státního občanství druhé smluvní strany naturalizací.

Úmluva poskytovala ve svém článku II beztrestnost naturalizovaným osobám za vystěhování (expatriaci), což mělo velký význam pro československý exil a také za neuposlechnutí povolání k vojenské službě ve svém bývalém státu.

Aby nebylo ustanovení o beztrestnosti zneužíváno k obcházení branné povinnosti, stanovila Úmluva ve svém článku I, odst. 3 neplatnost ztráty občanství na základě naturalizace pro občana, jehož smluvní strana vedla válku.

Toto ustanovení bylo pak od 50. let vykládáno extenzivně československou stranou tak, že ke ztrátě původního občanství nedochází nejen v době, kdy smluvní strana vede válku, ale také v době válečného stavu. Hlavním cílem tohoto výkladu bylo vyloučení nároků na náhradu za znárodněný majetek osob, které v době válečného stavu (ne v době války) byly naturalizovány v USA, a které tudíž podle tohoto výkladu neztratily československé občanství a nemohly být zahrnuty do ev. odškodnění na základě tzv. náhradové dohody.

Podle článku III Úmluvy docházelo ke ztrátě nového občanství (nabytého naturalizací), jestliže nový občan obnovil své ve své bývalé vlasti bez úmyslu vrátit se do země, kde byl naturalizován.

Od šedesátých let došlo v USA k vydání několika rozsudků Nejvyššího soudu (zejména ve věci Schneider versus Rusk), které způsobily, že některá ustanovení naturalizačních úmluv, sjednaných mimo Československa s přibližně dalšími 20 státy světa, se dostala do rozporu s Ústavou Spojených států. Tento vývoj vedl k postupnému vypovězení těchto úmluv Spojenými státy s několika výjimkami vč. Československa.

Jedním z hlavních důvodů váhání Spojených států s výpovědí úmluvy s Československem bylo zachování diplomatické a konzulární ochrany nových amerických občanů při pobytech v původní vlasti (výrazem toho byl i zvláštní protokol doprovázející podpis dvoustranné konzulární úmluvy mezi USA a Československem v r. 1973), v pozdějším období pak určitá nejistota z následků výpovědi pro uplatňování restitučních nároků bývalých československých občanů a také situace vyvolaná rozdělením Československa na dva nové státy.

Ukončení platnosti Úmluvy o naturalizaci ve vztazích mezi ČR a USA k 20. srpnu 1997 nemá retroaktivní účinky. Osoby, které jejím působením ztratily československé, resp. české státní občanství (a naopak americké státní občanství), nenabývají toto občanství zpět.

Ode dne ukončení platnosti Úmluvy o naturalizaci se na všechny případy nabývání státního občanství ve vztazích mezi ČR a USA plně vztahují vnitrostátní právní předpisy obou států a příslušné mnohostranné mezinárodní smlouvy upravující otázky státního občanství.

Je tak vyhověno závěrům příslušných judikátů Nejvyššího soudu USA, podle nichž nelze ztratit americké občanství nabyté naturalizací pouhým pobytem (dvou či tříletým) v původní vlasti a stejně tak ani naturalizací v jiném státě, pokud americký občan nemá úmysl své americké občanství ztratit.

Tento stav také odpovídá platné vnitrostátní právní úpravě státního občanství v České republice, která nadále spojuje s nabytím cizího státního občanství naturalizací automatickou ztrátu státního občanství ČR.

✦

Jaké jsou praktické důsledky tohoto stavu?

1. Jak již bylo řečeno, osoby, které na základě Úmluvy o naturalizaci pozbyly své československé, resp. české občanství nebo americké občanství, nezískávají toto občanství zpět.

2. Čeští občané, kteří po ukončení platnosti Úmluvy o naturalizaci mezi ČR a USA (po 20. srpnu 1997) získají naturalizací americké občanství, automaticky ztratí své české občanství.

3. Osoby, které nabyly naturalizací občanství jednoho z původních smluvních států, neztrácejí toto občanství po opětovném přesídlení do své původní vlasti na dobu více než dvou let.

4. Ode dne ukončení platnosti úmluvy přestává platit beztrestnost za vystěhování a za neuposlechnutí povolání k vojenské službě a na tyto případy se vztahují plně vnitrostátní právní předpisy.

5. Američtí občané, kteří budou chtít po 20. srpnu 1997 nabýt české občanství naturalizací v České republice, budou muset předkládat při žádosti o naturalizaci potvrzení o ztrátě svého amerického občanství, neboť již nebude platit právní domněnka, že v souladu s Úmluvou o naturalizaci ztrácejí americké občanství automaticky získáním českého občanství naturalizací.

Zde je třeba rozlišovat mezi situací v České republice a ve Slovenské republice. **Zákon SR upravující státní občanství Slovenské republiky totiž na rozdíl od českého zákona umožňuje dvojí státní občanství.**

✦

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že nejzávažnějším a pro mnohé nejbolestivějším důsledkem existence Úmluvy o naturalizaci sjednané mezi tehdejším Československem a Spojenými státy, je ztráta československého, resp. českého občanství. Jeho obnovení není ukončením platnosti zmíněné mezinárodní smlouvy zajištěno.

S ohledem na historické souvislosti spojené s existencí této dvoustranné mezinárodní smlouvy a zejména s jejím uplatňováním oběma smluvními stranami, a v zájmu zmírnění určité tvrdosti pro přesně vymezený okruh osob, **probíhají nyní v ČR úvahy o možnosti přijetí právní úpravy, která by zajistila navrácení, resp. obnovení českého občanství těmto osobám.**

Podnět Ministerstva zahraničních věcí vycházející též z doporučení velvyslanectví ČR v USA nyní posuzuje Min. vnitra, do jehož gesce státní občanství ČR spadá.

Vzhledem k tomu, že nová právní úprava by měla postihnout kromě případů osob naturalizovaných v USA i některé další komplikované a citlivé případy ztráty občanství ČR, vyžádá si příprava věcného záměru, jeho schválení a následná legislativní procedura jistě období několika měsíců. *JUDr JAN ČÍŽEK*
konzul velvyslanectví ČR ve Washingtonu

Rudolf Firkušný
Patriarch of the Piano

On 19 July 1994 the world-famous piano virtuoso Rudolf Firkušný died at his home in Staatsburg in the state of New York at the age of eighty-two. The cause of death was given as cancer. For many decades previous to 1989, the Czech musician had been little more than a name to his fellow countrymen back in his native land.

"When I remained abroad during the war," confessed Firkušný in 1990, *"I considered it my moral duty to do as much as possible for Czech music, especially Janáček and Dvořák ... In fact I was never really an emigrant, but as someone who believed in democracy I*



simply didn't return to a state where a totalitarian regime had come to power. At that time it wasn't my country. But in my thoughts I always remained at home. I loved my native land, I remained a Czech."

Born in the Moravian town of Napajedla on 11 February 1912, Firkušný showed his exceptional talent as a young boy. In 1917, at the age of five, he became Leoš Janáček's pupil. He had his first public performance in Prague at the age of eight, two years later played Mozart with the Czech Philharmonic, and at the age of fourteen performed Smetana's etude "By the Seashore" for President Masaryk at his country seat in Lány.

Firkušný had a very extensive repertoire. He was regarded abroad as a superb interpreter of Mozart, Beethoven, Chopin, Debussy and Stravinsky, he played the works of South American composers, in North America he discovered Copland, Barber, Thompson and Hansen. A year after his famous return recital at the Prague Spring Festival in 1990, he was awarded the Order of T.G. Masaryk by his native land.

In the judgement of the conductor Gerard Schwarz, with whom Firkušný often worked, he was not only *"one of the great patriarchs of the piano"* but also *"without doubt one of the greatest pianists of his age."*

Shortly after the events of November 1989, on 12 December, a telex message had come to Prague from across the ocean.

"Am coming. Letter follows. Warmest regards, Rudolf Firkušný"



Británie nechystá víza pro Čechy

Londýn (ČTK) - Ani přes příliv romských žadatelů o azyl z území bývalého Československa neuvažuje britská vláda zatím o obnovení vízové povinnosti pro české a slovenské občany. List The Times ve čtvrtek zveřejnil tvrzení o možném zavedení víz. HPD 5/9

Zemřel redaktor Svobodné Evropy Karel Jezdinský

New York (ČTK) - V americkém státě New York zemřel včera ráno po krátké nemoci ve věku 58 let dlouholetý redaktor českého vysílání Rádia Svobodná Evropa (RSE) Karel Jezdinský. Bezprostřední příčinou úmrtí bylo srdeční selhání. Známý redaktor RSE, který bude pochován na místě nad řekou Hudson, jak si přál, .

Pionýr a Junák přestaly válčit a domluvily se

Roztoky u Prahy (zde) - Zájmy dětí bude u poslanců a senátorů prosazovat Česká rada dětí a mládeže, jejíž zakládací listinu včera v Roztokách u Prahy podepsali zástupci osmi sdružení dětí a mládeže. Na spolupráci se dohodli dokonce i Junák a Pionýr, tedy sdružení, mezi nimiž až donedávna vládla zřetelná nevraživost. »Nejde nám jen o to, získat pro dětské organizace více peněz. Chceme se podílet na přípravě nového zákona, který ujasní pravidla hry v oblasti dětí a mládeže. Ta jsou neprůhledná, a tak často nevíme, na které ministerstvo se obrátit se svými požadavky,« řekla včera ZN předsedkyně rady J. Vohralíková. Mezi zakládající organizace rady patří kromě Junáku a Pionýra také YMCA, Česká tábornická unie, Folklorní sdružení ČR, Asociace křesťanských sdružení mládeže, Asociace turistických oddílů mládeže a Národní informační centrum mládeže, jejichž členy je zhruba 130 000 dětí.

Vláda se bojí umístění radia Svobodná Evropa

Praha (tch, hop) - Za nevhodné řešení považuje vláda rozhodnutí rozhlasové stanice Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda umístit íránskou a iráckou redakci do vily v pražské čtvrti Bubeneč. Případný teroristický útok na redakci by podle premiéra Miloše Zemana mohl ohrozit obyvatele okolních domů.

Zeman sice popřel, že by vláda chtěla vypovědět smlouvu se Svobodnou Evropou, kterou financuje americká vláda, odmítl však sdělit, jaké případné kroky hodlá vláda učinit. HPD 17/8'98

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH LANGUAGE .
Publisher and Editor: Mirko Janeček.
Tel. /905/ 278-4116.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na:
"Kanadské Listy", 388 Atwater Ave., Mississauga, Ont. L5G 2A3, Kanada.

Předplatné na 1 rok:

Kanada ...	*$ 19:00*
USA, jako tiskopis ...	*$ 22:00*
zámoří, jako tiskopis ...	*$ 24:00*
USA, letecky ...	*$ 28:00*
zámoří, letecky ...	*$ 34:00*

Čtenářům v České republice: Dobrovolné předplatné lze zaslat na: Pavel Svoboda, Na Vyhlídce 175, 252 63 Roztoky u Prahy.

OSOBNĚ



Na sklonku roku 1988, kdy jsem po 28 letech působení v kanadském fed. ministerstvu immigrace odešel do důchodu, mně jistý přítel poslal gratulační kartu s nápisem "Klid a pohodu v důchodu!" A uprostřed byl děda, který se rýpe v zahrádce, obklopen květinami a ohříván sluníčkem. Od té doby jsem zjistil, že je to nejhorší rada, kterou jeden může dostat. Je nutné být na tzv. odpočinku aktivní na těle i na duchu. A navíc není dobře zůstat sám. /Moje paní zemřela v lednu 1993./ Najít vhodnou partnerku pro podzim života se ukázalo být poměrně nesnadné, i když počínaje r. 1990 návštěva staré vlasti byla možná, po prvé po 42 letech. Dobře míněcí přátelé /např. bylinkář F. Čanda v Jelenici u Mělníka/ mně umožnili několik zajímavých setkání, ale nevyšlo to. Pak přišlo září 1997: navštívil jsem Roztoky u Prahy, kde jsem měl přítele-skauta od jara r. 1945, Jiřího Bayera. Zjistil jsem, že odešel na věčnost a že zanechal pohlednou vdovu Janu, roz. Burešovou. Byly náznaky, že jsem se "strefil" /jak prohlásil Pavel Svoboda tamtéž/, i když věkový rozdíl 12ti let se jiným, např. red. Ivanu Ladýřovi, jeví jako "podstatný". Důležité je, že jsem skutečně "omládl nejméně o 10 let". Za sympatické podpory Tonika Suma a obou dětí Jany, se letos začala kola Osudu otáčet rychleji: po zasnoubení v Pardubicích v květnu 98 /prsten s granátem dodala firma Lejhanec/, následoval týden na Kanárských ostrovech. /Odtamtud je výše uvedená fotografie./ Svatba bude v 1 hod. odp. dne 15. listopadu t.r. ve slovenském kostele sv. Pavla, 1424 Davenport Rd., Toronto. S pomocí Pána Boha a p. faráře L. Kozáka.

Mirko Janeček.

ZE ŽIVOTA KRAJANŮ

V budově českého gen. konzulátu v Montreálu bude 30. 9. 98 v 19 hod. promítnut film o státní návštěvě presidenta ČSR, dr. E. Beneše, v Kanadě v květnu 1943, s průvodní přednáškou o vztazích Kanady a ČSR v 30. letech. Spolupořadatelem je Comenius Institute.-- České produkty všeho druhu budou vystaveny v Int. Centre v Mississauze od 29. 9. do 1. 10. ve stánku č. 2807, hala 4A. Další informace: L. Novotný /416/ 929-3432.--Zakladatel Klubu čs. seniorů V. Pavelka oslavil v Montreálu "97".--"Proč jsou zločiny komunistů v ČR promlčeny?", ptá se v pražském tisku J. P. Hron z Kingstonu, Ont.--Foglovi oslaví 19. 10. padesáté výročí svatby cestou do Austrálie.--Naše restaurace "U Zavoralů" ve Vancouveru je pryč! Koupila ji Italka s Maďarem a nový název je GAMBRINUS . Nová adresa manželů Zavoralových: 117-3921 Carrigan Court, Burnaby, BC V3N 4J7.--Populární je METRO RESTAURANT Ivy Rousové, 164 Victoria St. North, Kitchener, Ont. N2H 5C6, Tel. /519/ 578-9189. Lze si tam vypůjčit kazety českých filmů.--23. 8. oslavil Rev. L. Kozák v Torontě "50".--V Dresden, Ont. zemřela známá krajanka Marie Bohúnová, 96. Pocházela z Dolních Bojanovic na mor. Slovácku.--Ve Winnipegu zemřel sok. pracovník Fr. Boran, 93. Za 2. války sloužil v kanadské armádě v záp. Evropě. Kraj. list "Pramen" přinesl článek z pera Fr. Hlubučka o čs. legionářích, kteří v červnu 1920 pochodovali městem. Šlo o 4.000 mužů. O jejich uvítání se postaral F. Dojáček.--Hledá se Alena Schmeisová z Prahy 7, která odešla z vlasti v r. 68 a žila v Torontě, kde se údajně provdala. /Za p. Mudrocha?/--Moravsko-slovácké Hody budou v Torontě 24. 10. Informace: Prague Deli, 638 Queen St. W.--Manželé Rýdlovi z Oakville odletěli na dvouměsíční cestu po Norsku a České republice. Syn se oženil a vnouče zatím na obzoru není.--Petr Skála žije v Richmond Hill a otevřel si vlastní Fitness Centre.--MUDr. V. Pucholt hraje v novém filmu, který režizér V. Jasný natáčí v Bystré u Poličky. Jméno filmu: "Návrat ztraceného ráje".--EuroTel rozšířil své roamingové služby do Kanady od 7. 8.--V Torontě zemřel Ivan Čermák, 53, syn paní B. Čermákové-Mihaliny. Říká, že v Torontě by měl být Klub českých seniorů.--Na Dufferin Rd. v Ottawě se bude stavět brzy nová budova českého velvyslanectví. Stavbu provede česká firma Šafer-Hájek Architects. První z nich žil 19 let v Anglii a v Austrálii.--Tajemnice pro tisk a kulturu na české ambasádě v Ottawě nás upozornila, že p. velvyslanec V. Kotzy nastoupil u min. zahraničí v červenci 1997.--Jar. Šimon zdraví čtenáře "KL" z Vernon, BC.--Ivor Petrák zemřel v Banff Springs, Alta. 1. prosince 1991. Jeho přítelem byl Pavel Maštalíř z Calgary.--Kanada má velrybí rádio. Podmořské zvuky kosatek jsou slyšitelné v okolí Vancouveru, BC.--A. Vondráčková z Denveru, CO dosud nenašla Janu Mayerovou, která žila v Torontě.--V lednu t.r. zemřel v Montreálu krajan F. Lederer, 88. Ve své posl. vůli odkázal dětským nemocnicím v Praze a v Brně po 350.000 kan. dolarů.--Christopher Dalton se žení s Jitkou, dříve: Pěnkavovou, v Hamiltonu 3. 10.--Z. Fišera popsal v "Edmontonském Zpravodaji" v článku "Mezi trampy u Bush River" setkání s účastníky 5. Světového potlachu. V článku je zmínka o E. T. Setonovi, ale nikoliv o J. Curwoodovi z Owosso, MI.--Dr. Lubor Drahotský byl 1 měsíc jako poradce v Jerevánu. Pomohl tamní ekonomii, ale vrátil se unaven. --Eva Hendrychová je konzulka českého velvysl. v Ottawě.



Mississaugu navštívili nedávno novomanželé Jan Zajíc a Květa Veselá z Ottawy. O její Muzeum pohlednic ve Svitavách se postaraly Pardubice/dr. Klečka/.



U Jonášků v Torontě byla na návštěvě chlouba č. 1 čokoládovny MARYŠA v Rohatci Věra Šrutková, roz. Blažková. V Kanadě se jí moc líbilo.



Naše věrná čtenářka Helena Pštrossová z Montreálu byla nedávno v Itálii a zdržela se několik dní v historické Veroně. Aby unikla davům, bloumala po nábřeží /dobrých 20 minut ani noha!/ a pak všelijakými uličkami, až padla na tuto hospodu-žel byla zavřená! Lituje, že si nenapsala jméno ulice a tak asi jiný z našich čtenářů se bude během návštěvy Verony zabývat tímto detektivním problémem. /Mimochodem: víte, jak se přeloží "Malá strana" do angličtiny? Prozradila nám to průvodkyně turistů v Praze, paní Božena Hladová, vdova po gen. let. J. Hladovi: LESSER TOWN. Na jinou notu: uvědomujete si, že od postavení Karlova mostu Karlem IV. mohli konečně Pražáci chodit na Malou stranu?/



Na nedávné recepci u paní starostové městyse Oakville, Ont. se sešli tito úspěšní krajané: manželé Zátkovi /z Č. Budějovic/ vpravo a arch. L. Dzamba s paní. /Oakville je zajímavý tím, že je to podle statistik místo, kde žijí lidé s nejvyšší průměrnou mzdou v Kanadě. Úřední název je "Town of Oakville", nikoliv CITY. .

Restaurace Praha na Masaryktownu
450 Scrborough Golf Club Rd., Scarborough, Ontario, M1G 1H1
je opět otevřena každý den mimo pondělí:
úterý-pátek 17-23 hod.
sobota a neděle 11-23 hod.
Plánujete-li svatbu, schůzi či oslavu narozenin nebo rodinná setkání, kŕty, svatby či břímování.
Nenechávejte nic náhodě, zajistěte si rezervaci, co nejdříve!
Tel.: (416) 289-0283
Nájemce: Karel Kukačka s rodinou.

Z České republiky

Dnešní ministr obrany V.Vetchý byl členem KSČ v letech 1979-1989, neměl v ní však žádnou funkci. V KSČ byli také P.Rychetský,M. Grégr a J.Císař.--Komerční banka v Praze vymění mezinárodní bank.šek do 2-3 měsíců,ne dříve. Obchodní banka je pružnější.--O dědictví vědí všechno JUDr.Turek 249-47337,Mucha 249-46718 a Kostohryz 249-49102,všichni z Prahy.--"Novým"skvostem Prahy se stal Kaiserštejnský palác na Malostranském nám. Ubytování možné.Žila tam Ema Destinová.-- Zd. Mahler si svým TV triptychem o TGM začal budovat celonárodní autoritu. Tisk se ptá,zda má prezidentské ambice.--Ostrava má na autobusech 38 uniformovaných revizorů.--V USA působící MUDr.Hrádek navštívil s pěti am.kolegy K.Vary a byl hostem MUDr. L.Trubače.--MUDr.Z.Ulčová napsala dokumentární článek pro"KN" pod názvem"Kanada-provincie Quebec". Svědčí o pilném studiu. --Humoristům P.Šmakalovi a P.Šutovi vydali ve Vizovicích další knížku neotřelých vtipů "Sexuální harašení",124 stran.-- Zakládající členové Vlastivědného odboru Osvětové besedy v Roztokách u Prahy v r.1953 byli:Jiří Bayer,J.Ulrich,S.Daum,K.Chalupecký,R.Košťál,J.Panocha,J.Najdr,J.Rýzner,J.Hampl a J.Šimků.--Nám.ministra zahraničí se stal Otto Pick,záp. voják.--Opravujeme sazby za půjčení moderních aut autopůjčovny"IRENA",Nesvačily 16,267 27 Liteň u Berouna,tel.0311/684745 či 6369-06: Škoda Favorit 3.500 Kč.týdně, 12.000 Kč za měsíc.Jinak mají i GM OPER VECTRA a Mitsubishi Colt.Mohou být přistavena v Ruzyni.--"Český Dialog"v č.9/98 vzdal hold P.Zd.Čížkovskému,který působil 10 let mezi krajany v JAR.Žije nyní v jižních Čechách.--V Karolinu byl světový sjezd bohemistů; sjelo se 80 na slovo vzatých expertů.--7.výsadkový pluk v Holešově byl v srpnu 68 připraven postavit se odpor sovětským okupantům,příp.pokračovat v záškodnickém boji v Hostýnských horách. Potvrdil to nyní tehd.velitel pluku V. Košan.--Národní bezpečnostní úřad zatím vede V.Kadlec.--V.Havel stále tvrdí,že Dubčekovo úsilí za Pražského jara bylo nesmyslné.M. Kundera měl opačný názor.--Traduje se,že 3 české ambasády v zahraničí budou zavřeny.--Otec biskup K.Otčenášek v Hradci odešel ve svých 75ti letech do ústraní a na jeho místo nastoupil 26.9. Otec Dominik J.Duka,OP.--JUDr.Ant.Sum sdělil,že 24.9. bude na Filosof. fakultě UK setkání "Oživení vzpomínek na Jana Masaryka"v souvislosti se všemi výročími roku 1998.Začátek v 19:30 hod.--M.L.Neudorflová napsala studii "K otázce sudetských Němců a jejich "práva na vlast"."Kopii pošleme vážným zájemcům zdarma.--Zemřel vynálezce kontaktních čoček Otto Wichterle,84. Za Němců byl jako baťovec vězněn. Měl 150 různých patentů.--Agent StB Kafka musí za týrání zpěváka V.Třešňáka v r.1981 zaplatit pokutu 50.000 Kč.--Nejlepším koněm stáje Jangelec u Vys.Mýta /narodil se tam škpt.R.Popler/ je tříletý MEFISTO. "TRS" přinesl článek o dr.Jar.Strnadovi k jeho 80.narozeninám.Žije ve Švýcarsku.--Gobelin z Val.Meziříčí bude zdobit kancelář české mise při Spoj.národech.--V Kolíně byla otevřena Římská střední škola sociální.Vede ji Marta Severová.-- Dva zástupci nové vlády přišli na 5.Pouť muklů na Hostýn. Účast: na 5.000 osob.-- "Odraz" v Roztokách vzpomněl i letos transportu vězňů z Terezína v r.45 /bylo jich na 4.000/ a pomoci roty TN /Technische Nothilfe/,v které byl i vydavatel t.l. se 40ti dalšími středoškoláky,hlavně z Pardubic.Jeden z nich /Míla Vraštil ze Žamberka/ padl v boji o Prahu.Důležité archívy zachránil J.Bayer.



S.Říčánek z Holešova u Památníku obětem III.odboje ,org. "Hory Hostýnské",na sv.Hostýně.Byl postaven díky KPV Bystřice p.H. a O.Mikulíka.Text: Na paměť popraveným,zastřeleným,umučeným a vězněným v období komunistického teroru z let 1948-1989.

Sága o rodu Baťových je užitečnou knihou

Významný představitel literatury faktu Miroslav Ivanov věnoval svou poslední knihu historii rodiny Baťů. Nazval ji Sága o životě a smrti Jana Bati a jeho bratra Tomáše. Rozsáhlá práce vznikla na základě širokého studia dosud neznámých i známých faktů, písemností, memoárů příslušníků rodiny, Janových beletristických pokusů, obchodní korespondence a hospodářských analýz, korespondence s prezidentem Benešem a jinými politiky i přáteli.

Kniha vypráví nejdříve o rodu Baťů, pak o tom, jak Tomáš vybudoval první závody a jak Jan rozšířil firmu do mnoha zemí světa. Pozornost je věnována emigraci Jana Bati, jeho neshodám s Edvardem Benešem, zapsání na černou listinu Spojených států a spojenců, ale také obvinění z kolaborace s Němci, jež vyústilo v poválečném odsouzení na patnáct let. Ivanov shromáždil dokumenty o zmanipulování soudu, o nevině a marném Baťově boji za ospravedlnění. Podrobně se hovoří o roztržce mezi Janem a synovcem Tomášem, dnešním vládcem podniku.

Ivanovovo vyprávění o organizaci práce v závodech a systému výchovy "mladých mužů" a "mladých žen", jak jej vytvořil Tomáš, ještě než zahynul při letecké katastrofě, může být dodnes inspirující. Autor bohužel rozmělnil svůj výklad velkou řadou citací a nepodstatných detailů, které se navíc často opakují a jen prodlužují text. Kniha mohla být o čtvrtinu kratší a obsahovala by vše potřebné. Bylo by nutné ji také řádně zredigovat, v této podobě z hlediska kompozice i stylu autorovi slávu nedělá. Přesto je baťovská sága knihou velmi užitečnou, neboť pravdivě informuje o historii dvou českých a úspěšných kapitalistů. Narušuje také nekritický mýtus, který se u nás po roce 1989 vytvořil kolem současného vůdce baťovského klanu. **PETR KLEN**

Autor je spolupracovníkem redakce MfD 29/9'98

Miroslav Ivanov: Sága o životě a smrti Jana Bati a jeho bratra Tomáše. Lípa Vizovice 1998, 380 stran.



Při slavnostním otevření Vily Tomáše Bati /Gahurova 292, 760 01 Zlín/,kde je sídlo Nadace Tomáše Bati.Zleva: p.šéf Tomáš Baťa ml. a vedle něho paní Jindra Jabůrková,tajemnice Klubu absolventů Baťovy školy, Zlín. Vila má sloužit vzdělávacím účelům,koncertům,výstavám a pod. Je tam Sál Marie Baťové,Sál Jana A.Bati,Sál Dominika Čipery a Salonek Hugo Vavřečky. Mají kapacitu od osmi do 50ti míst.Je tam moderní audiovizuální technika,kompjútrová síť,faxové a kopírovací služby a pod./Po souhlasu baťovce č.1 ve světě, J.Buršíka v Austrálii, a p.T.Bati, byl Mirko Janeček přijat do Klubu ABŠ jako mimořádný člen./

Pietní vzpomínka v Ďáblicích

ThDr. Antonín Huvar

Milí bratři a sestry,

dovoluji si pozdravit především vás, kdo jsme spolu začínali v roce 1948 onu neslavnou část české historie, každý v jiném kriminále z těch tehdy stávajících 150 převýchovných ústavů. Co nejsrdečněji vám chci vyjádřit upřímnou radost z toho, že jste přežili, přečkali ona muka, kterých byl celý náš prostor plný až do dnešního dne, kdy se shromažďujeme na tomto, pro český národ místě sice tichá, ale přesto by, že českýma rukama bylo vytvořeno toto temné, hrůzné místo, které nám nedovolí zapomenout nic z minulých dějin. Je to místo posvátné, tklivé, pro nás však plné vykřičníků, o kterých máme uvažovat právě tyto minuty.

Jen vzpomínat by bylo projevem zestárlého ducha. Jen kritizovat a láteřit by dávalo za pravdu našim katanům, protože všechna místa, ve kterých nás chtěli tito tyrani převychovávat na vzor člověka překypujícího láskou k socialismu, nás vedla právě k úctě k člověku i k pravdě. Dnes si však musíme připomenout i tyto neskutečné nedávno minulé krvavé děje, aby národ jako celek neodhazoval od sebe odpovědnost za rány a za prolitou krev. Je to místo, nad kterým se vznáší tvrdé prokletí neodpuštěného zločinu, které nedává ani nejmenší důkaz na pokání a pokorné přijetí odpuštění. Kolik je to našich mocných vedoucích, kteří všechno úsilí napřahují za tím cílem, aby umlčeli všechnu minulost, nenaučili oné moudrosti vzdělávat svůj život bezchybnou praxi, zvláště pro nejmladší generaci. Kolik našich bratří a sester muselo projít s námi touto úzkou brankou, ve které nás ostny drásaly do bezvědomí a nutí nás to, abych zavolal do tohoto slavného zástupu, zvláště těm, kdo vedou stát i národ, kdo z nich prošel stejnými útrapami, aby porozuměl oné tolikráte zoufalé bolesti všech zničených životů. Kde se pohybovaly ty tři miliony vyznavačů dřívějšího mocného režimu, když padaly hlavy, když byly rvány údy na šachtách anebo když jsme byli zkrvavováni bejčáky a v mučírnách všech slavných našich kriminálů.

Kolik to bylo temných dnů jenom v korekci, kde nás učili projevovat vděčnost za pouhý život. Kdo z těchto našich mocných i vychovatelů a vedoucích si musel chladit špinavou vodou rozbité údy, aby mohl plivnout na všechno to, co prožíval národ jako strach i bolest ze zničeného práva na právo. A my máme právo mluvit o těchto záležitostech. Nejenom že jsme tam byli, ale naše rozmlácené údy nám to neustále připomínají, že jsme tuze blízko na té hraně, z které není složité sklouznout do stejných poměrů.

Jsme poslední živí svědkové! Proto všichni, kdo přežili mají povinnost nemlčet. Jsme posledními z těch, kdo přežili útrapy a chtěli vidět ještě šťastný národ, zbohatlý oněmi obětmi, ve kterých jsme jako opilí často trávili celé měsíce k radosti ničemných bachařů. Nebo není to pravda, že v létech padesátých každý, kdo vlastnil odznak anebo chodil v erární uniformě znal jenom jednu výchovnou praxi - kopat, mlátit, zuřit s kletbami proti těm, kdo často zeslábli anebo teprve vyšli od maturitní zkoušky čekali, zda si mohou dělat naději na aspoň trošku lidský přístup. Kdo z přítomných mluvčích našeho veřejného života prošel těmito satanskými procesy? Kdo byl rozbit a mořen temnotami korekcí o hladu, aby mohl vystoupit proti nám a zadupat naše živé svědectví?

Na tomto posvátném místě říkám s pocitem největší trpkosti, že toto místo nám musí důtklivě připomínat, jak nebezpečně jsme se odloučili od morálních zásad a nemáme to na koho svést, protože velkou chloubou našich katanů bylo - my jsme se od Němců leccos naučili. Mysleli tím praktiky koncentráků. Kdo dokáže ještě domyslit ono nebezpečí, které hrozí naší nejmladší generaci? A my jsme šli do míst temných právě s pocitem, že se připravíme na opravdový statečný přístup ve výchovných metodách naší mládeže. *"Na mládež nám nesahejte, ta musí zůstat naše"* - a nyní je vaše.

Jak to, že synové našich katanů mohou se slávou pokračovat v díle katů, když tato praxe měla být odstraněna použitým sametem? Jak to, že na všech stupních našich škol se neustále udržuje mezera ve znalostí dějin posledních padesáti let a úmyslně se zkreslují pohledy na oběti našich vlastenců? Proč musela být postavena mocná zeď mlčení a lží, aby byly přikryty události padesátých let? Čaznívá mi neustále to bolestné - proč? Kdo nám dokáže patřičným způsobem vysvětlit, proč celý národ jen bez čestných výjimek nechce nic slyšet o těchto událostech a umíraly tiše. Mám jednu velkou zodpovědnost o těchto událostech nemlčet, protože jsem byl jedním mužem, který mohl o problémech vnitřních i vnějších mluvit těsně před smrtí s naším největším mučitelem těchto dob - generálem Píkou.

Chce-li někdo znevažovat tyto oběti, musel by vědět něco o počtech, kdy jsme zvedali urvanou ruku spolubratra v šachtě anebo hledali odkutálenou hlavu spolupracovníka, slibovali se tím, co právě mohlo zachránit život jiných. Proto pro nás i toto období zůstává nesmírně obdobným jako první doba pronásledování apoštolů. Ve vědomí jistoty Boží jsme dovázali být vděčni i za šikany, za rány, za pronásledování. Tam jsme se naučili žít v pravdě a za největší skvost života považovat jen holého člověka. Nepotřebovali jsme cvičit ono hadí přizpůsobování těm, kdo byli mocnější. Doufali jsme však, že všechny tyto oběti a nabídnuté životy pročistí celý náš národní i státní mlat. Zatím ale cítíme při pomyšlení na všechny mučené dospělé i utracené děti, jak daleko jsme se dostali od skutečné pravdy. Jak prořídly už naše řady, jsme už jenom jako zbyteček z Babylonského zajetí, jenom jakýsi šeárjašub těch, kdo též měli zajít, ale navzdory nepřátelskému úsilí žijí dál s myšlenkou učit jiné trvalým hodnotám.

Čas se nakrátil a počty zmenšily a neustále se zvětšuje zástup potupených mučených bratří. Každého z nás, kdo přežil a je schopen ještě vnímání, uráží všechno liché žvanění lidí s vypjatým hlasem, který dokážeme rozlišovat po všech létech, kdy jsme umlčováni odmítali každou lživou mnohomluvnost. Ať se nikdo, kdo se teprve včera narodil, neodvažuje znevažovat oběti otců a matek nebo umučených mladých bratří či sester, ať nikdo nevstupuje do znečišťujících vod, ve kterých se tolik dětí vrhanou špínou zalklo.

Nechceme na tomto posvátném místě uvažovat jen o hnusných hrubostech minulého režimu. Cítíme ono nevyrovnané minulé a budeme usilovat o to, aby všechny kletby mohly být vyměněny za prosbu o požehnání. Není ta doba ještě tak daleká, kdy jsme shýbali svoji šíji před vztyčenými špinavými pěstmi. Tito tenkrát i dnes dobře placení pochopové těžko dostanou onu milost, aby mohli své svědomí uklidnit. Přítomná doba nerozlišuje vraha od oběti, nedovedou zastavit ony plány, které se neustále připravují v kuchyni po nové nečisté nadvládě.

Ani zde nejsme proto, abychom ničemům klnuli. Každý hřbitov i chrám je místem vzpomínek, rozjímání a modliteb. Těm jsme si umínili učit i ty, kdo už dříve celá desetiletí znevažovali všechno, co zjemňovalo člověka v jeho vztahu k bližním i k Bohu. I my svými poničenými údy chceme připomínat znovu léta padesátá a následující. Proto vyslovujeme svůj podiv nad tím skleněným předělem, za kterým na jedné straně je mlčení a na druhé doposud žádné nevyvážené disidentské hnutí.

Není to pravda, že toto hnutí bylo prvním odporem proti režimu. Už nikdo z nich nemá představu o krutostech let padesátých. Byla to módní příležitost, která vytlačuje všechny oběti života. Kdo nařával v nízkých uhelných slojích, kdo nelepal ruděnku a nečvachtal v děravých botách v potocích špíny pod zemí, těžko uvěří, kolik vydrží člověk a přesto žije, jenže nám nestačí když žijem. I když se nám zdůrazňuje, že musí být udržena kontinuita práva, cítíme, že převažuje kontinuita bezpráví, neboť potkáváme své katany, kteří se nám doslova tlemí a nadosmí se svými vysokými důchody. Člověku, který prošel touto zahnojenou špínou minulého režimu je úzko z oné skutečnosti, ve které se cítí jakoby prodán. Propadáme se do hlubin, které nic nemají společného s onou velikostí těch, kdo bídně zkomírali s námi v různých šatlavách. Jak zodpoví český národ, že tímto hnusným způsobem prohospodařil nejmoudřejší a statečné vychovatele, kteří mohli pomáhat celému národu a v celých dějinách?

Je čas, abychom se usebrali v opravdovém rozjímání a poděkovali těm, kdo svůj život nabídli jako oběť za národ a vyprosili si sílu, abychom nikdy nezmrhali to, co nám Bůh dává právě oběťmi přestálými.

Předneseno 26. 6. 1998

V Ďáblicích bylo při této slavnosti přítomno asi jen 80 muklů. Garda hradní stráže, voj. hudba

O LETCÍCH

Z Č.Budějovic se ozval historik Jirka Zeml s rodinou.--"Letecký klub RAF" v Brně se schází v Zemanově kavárně.Schopným tajemníkem je Bohuš Svoboda.--Gen.let.František Peřina dostal Řád Bílého lva.Odešel do exilu po únoru 48 a žil v Kanadě a v USA.--Fajtlova manželka je o 13 let mladší a shodnou se dobře. Vyšel o nich článek "Houpal v kočárku manželku".--Am.farmář R.Beach z Iowy, 74,navštívil u Tišnova místo,kde byl jeho letoun B-24 Němci sestřelen.Zachránil se padákem a přežil válku u partyzánů.--Ve Vodochodech vzlétla jednomístná verse bojového letounu L-159 ALCA. Vyrovná se nejlepším letounům NATO této kategorie.--Brněnská pilotka Hana Zejdová chce přeletět na větroni ni australskou Gibsonovu poušť.--H.Salz z Plzně shání foto Hanuše Auera /dnes USA?/ a Hanuše Semlera. Zajímá ho také Otto Weisl.--Nové vedení Svazu letců svob.Československa v Anglii:předseda plk.dr.F.Elston,jednatel gen.M. Grofčík. Členské příspěvky přijímá pokladník Chas.H.Schick,Chittenden Oast, Benenden,Kent TN17 4AJ. Společný oběd byl v Národním klubu v Londýně.-- Z Austrálie se ozval Jarda Novák,zvaný "Tkanička".Byl výborným navigátorem u 311. Létal v posádce Jendy Lazara.Poslal nám k nahlédnutí svůj deník.-- Klub let.historie existuje v Jindřichově Hradci od r.1990. Nedávno uspořádal 5.setkání čs.válečných let.veteránů.Promluvil gen.F.Fajtl.--Týdeník "Televize" měl článek "Žhavé nebe nad Londýnem!"Přispěl do něho i gen.Karel Mrázek.--V Prostějově byl odhalen pomník padlým čs.letcům za 2.války.Hodně pomohl p.starosta Jan Šverdík.--Slovensko objednalo ruská letadla JAK-130 a protiletadlové rakety S-300.--V Lobkovicově paláci na Hradě je výstava k 80.výročí vzniku čs.letectva.--Vyšla kniha"Letci Trutnovska".V pozadí byli obětaví Jan Schwarz a Jan Rail. Pracují na studii o letcích z Novopacka.--Dostali jsme do archívu fotografie hrobů letců Rouse,Kurky a Sandora v polském Deblinu.Přišli o život 2.9.1939 při německém bombardování nádraží,kde stál evakuační vlak s našimi letci a vojáky. Blízko má hrob četař Pešička, zastřelený omylem polskými četníky.--Vyšla kniha o gen.let.Vicherkovi. Nepřináší jasné vysvětlení,proč po návratu z Anglie vstoupil do KSČ. Gen.K.Janouška neměl v lásce a v 50.letech pro něho nehnul prstem,když byl vylákán k šumavské hranici a odsouzen na smrt,později k dož.žaláři. --V Praze zemřel Luděk Mazurek.--Prof.Jan Wiener od Bostonu přednáší do 20.12.v Praze /na Komenského koleji,na Pohořelci/.-- "Mag.Dnes"měl článek o legendárním kpt.A.Vašátkovi "Amos z poštovní známky".Pocházel z Čelákovic.--Staré i moderní letouny měli na Aviatické pouti v Pardubicích,díky plk.Hřebačkovi.--10.3.98 zemřel plk.let.Karel Sláma.84. Do čs.letectva v Anglii se dostal po boku svého kamaráda I.Tondra. U 311.perutě byl 2x těžce zraněn. Doma se stal velitelem stíhací letky v Brně,ale 6.1.49 byl zatčen a vláčen po několika věznicích.Nerad vzpomínal na ponižování v Opavě a v Leopoldově.--Také Jan Plzák /viz foto/ zemřel 9. 2.98 v Praze. Narodil se 3.4.1919 ve Vyšné v jižních Čechách.Sloužil jako radiotelegrafista u 311.perutě a přežil 38 operačních letů. Od konce října přelétával nová letadla ze sev.Ameriky do Anglie,ve skupině kpt.V.Kordy. Pak byl instruktorem u čs. výcvikové letky. Doma sloužil u ČSA,ale 30.8.49 byl StB uvězněn. V r.1967 byl znovu přijat k ČSA a do pense odešel koncem r.1971. Pak se věnoval zahrádce a vnoučatům.Se svým synem Allanem vydal publikaci "Létal jsem u 311."--Gen.Vlad.Soukup,zvaný"Šula",skončil svůj pozemský život v Anglii 17.2.98. Pocházel z Loušovic,okres Kyjov.--Vyjímečnou práci mezi záp.letci a jejich pozůstalými v Praze dělá Jiří Micka,jinak řidič autobusu. Jeho archív mu již dnes mnozí závidějí.--Také Ostrava bude mít pomník padlým čs.letcům.-- Novým velitelem vzdušných sil AČR se stal gen.ing.Lad.Klíma.Hlavní stan má ve St.Boleslavi.--J.Doubek z Austrálie pozdravuje své přátele.--Důchodce a býv.letec Jaroslav Herman,Poznaňská 430/43,181 00 Praha 8,má nový tel.855-7530. Měl v dubnu t.r."89".Pracoval na vál.deníku V.Cukra,který zemřel na N.Zélandě.--Armádní piloti houfně odcházejí k civilním aerolinkám. Výcvik jednoho stojí armádu kolem 25 mil. Kč.-- "Let.listy"měly zajímavý článek Zd.Hurta,LHS "Nouzová přistání F/Sgt.Ocelky po 53 letech. Stalo se to nad Holandskem a šlo o mladšího bratra legendárního velitele 311.Josefa Ocelky,DFC. Antonín Ocelka přežil něm.zajetí,ale přišel o život v havárce Aera C-38 1.7.49 u Chrudimi. Kde byl pochován není známo.





Vlevo: Jan Plzák,RAF No.787145,311 Sq., nar.3.3.1914 v Kaplicích. Vpravo: Josef Vopálecký,RAF č.787981,od 310.Sq.,nar. 10.2.1911.

/Z archívu Lukáše Vorlíčka z Poběžovic./



Plk.Jindřich/"Henry"/ Prokop, od 310.Sq.,nar.16.7.1914 v Olomouci,nám z Anglie poslal smutnou zprávu,že 6.května t. r. zemřela ve Ferring,W.Sussex jeho vzácná anglická manželka Freda. Na prudkou mozkovou mrtvici.Posíláme mu naši upřímnou soustrast.



Van Eyck, Manuel F.: **Zemřeli jsme pro Anglii**, Naše vojsko, Praha 1993, 134 strany, cena 75 Kč.

Hned na první straně této vázané knihy, přeložené z anglického rukopisu amerického autora českého původu, syna manželů Vaněčkových z Prahy, se poznamenává, že pojednává o pilotech 310., 312. a 313. československé stíhací perutě, kteří bojovali a obětovali své životy pro Anglii v létech 1940-1945.

Van Eyck dokázal vytvořit na základě mnohaletého sběratelského a badatelského úsilí zajímavý, byť zdaleka ne zcela úplný dokument o statečnosti a obětavosti našich letců a o jejich nemalém podílu na vzdušných bojích druhé světové války. Jeho práce jakoby v řadě aspektů navazovala na ucelenou publikaci F. Louckého „Mnozí nedoletěli", ale i na Čejkova „Zlomená křídla" a další knihy z šedesátých a sedmdesátých let, vydané v Československu. Autor recenzované knihy však měl oproti jejich tvůrcům k dispozici i četné materiály a údaje ze světa v němž žije - tedy ze Západu. A tak můžeme mj. listovat mezi desítkami a desítkami exkluzívních fotografií přímo z bojové činnosti, vzácných chvilek odpočinku či zajateckých táborů, které uvidíme poprvé. Škoda jen, že se tu čtenář nikde nedozví, kdo je jejich skutečným autorem. Je známo, že i mezi piloty byla řada nemálo dovedných fotoamatérů, jako třeba čs. stíhač Karel Stryk od 313. perutě. Je pravděpodobné, že, některé snímky této knihy z leteckého válečného prostředí pocházejí od některého z nich.

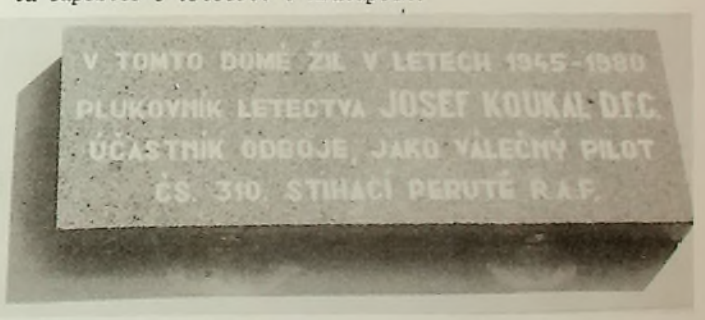
Stránky „Zemřeli jsme pro Anglii" nás seznámí s přibližně osmdesáti čs. stíhači, kteří za druhé světové války přišli o život. Autor v krátkém medailónu každého z nich většinou líčí jejich poslední momenty života. Přitom se mu podařilo objevit mnoho našemu čtenáři dosud zcela neznámého. Avšak, co je nejdůležitější, připomněl opět ty, jejichž jména jsou zapsána na nejednom památníku pádlých v daleké cizině a navíc vybízí, aby se na ně nezapomínalo. Vždyť to byla láska k rodné zemi, víra ve spravedlnost, ve vítězství a porážku nacistů, přikladná odvaha a touha žít ve vlastní svobodné republice, které je přivedly do boje, z něhož se už nevrátili.

Kniha, jejíž úvod je dílem generálmajora let. v.v. Františka Fajtla (ten anglický text rovněž přeložil), si zaslouží, aby se brala do ruky s notnou dávkou úcty a respektu k těm, o nichž se v ní píše.

Dr. ČESTMÍR SLÁDEK



K 80.výročí vzniku ČSR a čs.letectví měly Kralupy od 28. 4. do 7.6.98 zajímavou výstavu "Z historie letectví",ze sbírek p.Antonína Strejčka. Při vernisáži byli i tito hosté:zleva-gen.Hlučka, historik Strejček,gen.Fajtl,paní Šišková a gen.Šiška. Výstavu pochválil i plk.Vašek,býv.akrobat na MIG 29,který létá u ČSA. Snem p.Strejčka je stálá expozice o letectví v Kralupech.



Deska na domě v Luži na náměstí,kde žil plk.Josef Koukal. Byl za války zle popálen. V domě je menší museum s památkami po něm, které sestavil vděčný syn. Luže je u Skutče na Chrudimsku.



12.5.1992 se konala v Praze na Smíchově beseda s čs.záp. letci. Účastnili se jí - zleva stojící: Vopálecký,Vendl, Hofrichter,Hořejší, Krézek, Snídl,Vyhnis,Ivanič a Kučera. Sedící zleva: Lom, Maňák,Šiška,Kocfelda,Jiroudek,Konopický a Bachůrek.

O VOJÁCÍCH



Menší operaci se v Oakville, Ont. podrobil Petr Tesař. Zotavuje se bez problémů.

Níže uvedená fotografie Milana Píky je z 2. války, kdesi v Anglii. V té době jeho nejlepšími přáteli byli: Bruno Miller, Kurt Berman a J. Hornoff. --Přetištěný článek o šéfovi Hlavního štábu Armády České republiky, gen. Šedivém, je jeden z nejlepších článků o vojákovi v poslední době. Ivana Pustějovská si zasloužil "povýšení". --V r. 1957 zemřel na Slovensku veterán od Dukly Ján Bakoš. --Plk. P. Ant. Bernáček /viz foto na str. 8/ se ve knize "Z Čech až na kraj světa", 158 stran, zmiňuje, že "doba působení v Torontu byla velice plodná!" --Od Š. Miklánka z Popradu jsme dostali smutnou zprávu, že v Prešově zemřel gen. ing. Ignác Syrovátka. V Anglii sloužil u 2. praporu a v Rusku u paradesantní brigády. --Plk. Hanuš Pressburger/ Skotsko/ byl v Ostravě a napsal nám, že tam děvčata mají stále prima nohy a "na rozdíl od Kanady člověk se smí na ně dívat". --V Rýmařově mají v muzeu několik čísel "Tobruckého Obzoru". Zřejmě je to rarita. --Ministerstvo obrany ČR vydalo knížku Ing. G. Svobody "Armádní generál Sergěj Jan Ingr 1894-1956", 142 str. Obsahuje 20 stran unikátních fotografií. --Kolik čs. žen sloužilo za války v angl. armádě a v letectvu? Podle posledních statistik 68. --Na konci války měly čs. jednotky na záp. frontě 6.500 vojáků, z toho 350 důstojníků, 307 tanků, 278 obrněných vozidel, 96 děl a 1298 ostatních bojových vozidel. U náhradního tělesa a jinde bylo dalších 1550 vycvičených mužů a 12 tanků. --19.9. se u dělostřelecké tvrze Dobrošov u Náchoda konala vzpomínková akce k 80. výročí vzniku ČSR a k 60. výročí mobilizace 1938. --Ppluk. F. Bobek z Okr. voj. správy v Chrudimi se stal členem Společnosti pro zachování památky Ležáků. Jinak dokončil studia na filosofii a hned se dal do filologie. --Štěpán Lutanský, 77, z býv. Poák. Rusi, přežil sov. GULAG, vstoupil do Svobodovy armády, přežil a žije v Praze 3. Rukopis o svých zážitcích nazval "Útěk do ráje". Jeho syn Ivan, herec ND, padl v řadách Ciz. legie ve Vietnamu. --Z Francie se ozval Josef Kružík. --Našly se dokumenty, že L. Svoboda byl spíše sovětský generál než čs. president. Vojáci mu neodpustili, že nezachránil gen. Píku. --Ve Val. Meziříčí vznikl hřbitov padlých v různých válkách, včetně 12.000 Turků. --Na 300 našich vojáků sloužících na rakouské straně v I. válce padlo v bojích s Italy na Monte Piano v Dolomitech. -- V Camp Borden je nová skupina českých vyšších důstojníků. Voj. attaché v Ottawě je gen. Kostelka. --Domácího odboje za 2. války se v Roztokách účastnil mjr. Miloš Nechvátal, i jeho 2 bratři. --Tibor Gregor byl přítelem MUDr. Honzy Pragra. --Novým českým voj. attaché ve Washingtonu se má stát gen. Rostislav Kotil. --Red. V. Straka byl v delegaci, která byla letos v Darney, kde vznikla první naše jednotka v I. válce, po boku Francie. Brigáda čítala na 12.000 mužů. Byl tam odhalen památník gen. J. Šedivým, za přítomnosti gen. Sedláčka a plk. J. Štursy. --Hlavním velitelem čs. mobilizace 1938 byl arm. gen. Ludvík Krejčí. Za Němci byl vězněn, v r. 50 degradován komunisty na vojína a v r. 53 zbaven důchodu. Zemřel 9.2.1972 v Ústí n. Orlicí. --Vysádkáři AČR vstoupí do elitních sil NATO jako první. --V USA žije býv. pěšák Karol Kukuča. --V Brně vyšla Fidlerova kniha "Stalinovi maršálové". Bylo jich 41 a většina z nich skončila špatně /4 na popravišti/. Byli hřmotných postav, byčích šíjí a skelnatých pohledů otupělých alkoholem. --Janu Šlosarčíkovi ze Starých Hamrů zemřela matka, 94. Pomohla vydatně při převádění čs. vojáků a letců, jakož i Židů, do Polska v r. 39. --K zatčení a odsouzení gen. taj. KSČ R. Slánského v 50. letech přispěla akce exulantské zpravodajské skupiny gen. F. Moravce, podřízené CIA. Provedl ji mjr. gšt. F. Ostrý-Kent dopisem "Velkému metaři". S akcí souhlasili am. plk. Katek, i gen. S. Ingr v Paříži. --A. Fidlerová sestavila vzpomínku na 3 karlovarské lékaře-odbojáře /Jiří Kovařovic, Andrej Fried, Julius Friedmann/. Posledně jmenovaný žil za 2. války v Anglii; byl lékařem české školy. --V Mor. Třebové mají nyní Školu Čs. Obce legionářské /dříve to byla Střední techn. škola MO/ a stále jí velí plk. V. Veselý. --Gen. Josef Buršík se stal čestným členem Sdružení rodáků a přátel Chodska a Pošumaví. Dokument mu poslal dr. V. Kupilík. -- Čeští senátoři V. Benda a J. Musil předali ve Washingtonu am. vládě dokument týkající se osudu am. vojáků nezvěstných z korejské a vietnamské války. Šlo o 40 stran. --O studium na vysoké voj. škole ve Vyškově letos projevilo zájem 600 chlapců a dívek. Rektorem je I. Hoza. V Brně byl zájem nižší. --Býv. šéfovi gšt. J. Nekvasilovi ublížilo vlastní prohlášení, že se cítí víc Čechem než Rusem, ač tam studoval.

JIŘÍ ŠEDIVÝ

„Každý voják nosí v torně maršálskou hůl," připouští generál Jiří Šedivý (45). I on chtěl být dobrým vojákem. Dokonce odmalička. Že se však stane jedním z nejdůležitějších mužů, kteří povedou Českou armádu do NATO, to ho nenapadlo ani v nejbujnějších snech. NATO byl přece nepřítel.

EVA MARTÍNKOVÁ

Jiří Šedivý vyrůstal v malebném městečku Manětíně poblíž Plzně. Na dětství má ty nejhezčí vzpomínky. Na staršího bratra, mladší sestru, starostlivou maminku a na tatínka, který řediteloval místnímu lesnímu závodu.

V patnácti letech tuto idylu dobrovolně opustil. Šel studovat Vojenskou školu Jana Žižky z Trocnova v Moravské Třebové. Přišel do strohého kasárenského prostředí, laskavé atmosféře rodiny na hony vzdáleného. Zůstal odkázán sám na sebe. Co ho k tomu přimělo? Kupodivu žádné nábory, které se tehdy na základních školách prováděly. Byla to skutečná klukovská touha stát se vojákem. Manětínem totiž jezdívaly do nedalekého výcvikového prostoru kolony tanků a vojenských nákladáků. Kluci je obdivovali a malý Jiří se rozhodl, že se naučí vojenskou techniku ovládat.

Do vojenské školy nastoupil v kritickém roce 1968, ale jak přiznává, nevěděl vlastně, co se děje. Na prázdninách byl u babičky a 21. srpen šel zcela mimo jeho obzor. Ve škole jim pak toto téma vysvětlovali z poněkud zvláštního úhlu. To ale pochopil až později. Po maturitě pokračoval ve studiu na Vysoké vojenské škole ve Vyškově, pak se stal velitelem tankové roty, poté si ještě doplnil vzdělání dvouletým postgraduálem na Vojenské akademii v Táboře.

PRYČ Z ARMÁDY?

Rok 1989 ho zastihl ve funkci velitele tankového pluku v Týně nad Vltavou. V roce 1990 byl převelen do Havlíčkova Brodu jako náčelník štábu divize. Tady nastal zlom. „Rozhodoval jsem se, zda z armády odejdu, nebo zda se v ní pokusím udělat ještě jakousi druhou kariéru. Bylo mi tehdy 39 let. Zůstal jsem. Věděl jsem, že to bude znamenat dřít angličtinu a pokusit se o stáž v zahraničí." Obojí se mu zdařilo.

V roce 1993, po splnění všech náročných testů, odjel na více než roční studium na Válečnou akademii USA v Pensylvánii. Zena a dcery, které s ním dosud absolvovaly všechny domácí štace, jely s ním. Taková jsou pravidla. Škola je určena vyšším důstojníkům ze zahraničí, a ti se mají plně věnovat studiu, nikoli obavám, jak se daří blízkým doma.

VOJENSKÉ MANŽELSTVÍ

Žena Marie, s níž se seznámil zcela náhodně na plese Čedoku, pochází z vojenské rodiny. Proto si o průběhu manželství velké iluze nedělala. Věděla, že je zbytečné vyčítat čas, který muž tráví mimo domov. A ten roste úměrně s manželovou kariérou. Paní Marie pracuje v malé firmě na výpočetní techniku a je tolerantní.

„Postav dům, zasaď strom, zploď syna, já vím, to by měl pořádný mužský udělat," směje se generál. Ale co naděláte se životem. Má dvě dcery, patnáctiletou Lenku, která se chystá na obchodní akademii, a dvanáctiletou Mirku. Bydlí ve služebním panelákovém 5 + 1 na okraji Prahy ve Vinoři. Pokud by odešel do penze nebo z armády, musel by byt opustit. Přesto je spokojen. Rodinu má rád a jeho ostatní cíle přesahují obvyklé „postav dům". Chce totiž postavit na nohy českou armádu.

ARMÁDA ZA TOTALITY...

„Víte, ono je těžké civilistům vysvětlit postoje vojáka z povolání. Drtivá většina z nich byli i za minulého režimu profesionálové. Fakt je, že jsme byli určitým způsobem izolováni od civilní veřejnosti, že nám byly servírovány jenom určité informace, zdaleka ne objektivní. Dívali jsme se ale vždy na svou službu očima vojáků, a ne ideologů, i když ideologickému vlivu jsme se zcela vyhnout nemohli. Ale pokud jde o NATO, neviděli jsme v něm nepřítele, s kterým bychom měli válčit. Žádný rozumný voják, který si uměl udělat reálný obrázek o poměru sil, tomu nevěřil. Hodně jsme vojákům NATO záviděli - vybavení, moderní zbraně a technologie, vzbuzovali naši úctu zabezpečením mužstva, pohodovým výcvikem i mezilidskými vztahy v armádě. V armádách Varšavské smlouvy byly daleko horší podmínky."

... A ARMÁDA DNES

Generál Šedivý si nemyslí, že by se česká armáda měla za svůj stav jen a jen stydět. Udělala prý velký krok kupředu a třeba v Bosně obstála výborně. Je realista a nestěžuje si ani na nedostatek peněz. Jen se s nimi armáda musí naučit pořádně hospodařit. Co mu ale vadí, jsou vztahy mezi lidmi, a to jak mezi vojáky z povolání a vojáky základní služby, tak i mezi vojíny navzájem. Nesnáší šikanu. Nesnáší, když si někdo myslí, že z titulu funkce vyplývají privilegia, která umožňují ponižovat ostatní. „To důstojníkovi z hlavy jen tak nevytlučete. Znamená to přesvědčit ho, že jakýkoli vyšší důstojník je tu proto, aby těm, kterým velí a kteří by jednou skutečně bojovali, vytvořil optimální podmínky pro výcvik. Předpokládá to změnu v myšlení lidí, a domnívám se, bohužel, že je to otázka generace. Pokud budou špatné vztahy mezi lidmi, špatná atmosféra, tak i kdyby bylo hodně peněz, budou lidi z armády utíkat. Když je partnerský kolektiv, lidi zůstanou a budou schopni překonat finanční krizi."

MINISTŘI PŘICHÁZEJÍ A ODCHÁZEJÍ

Jiří Šedivý zažil celou plejádu ministrů obrany a umí o nich zajímavě, byť loajálně vyprávět. „Ministr Dobrovský byl velmi impulzivní člověk, ministr Baudyš byl velmi dobrý střelec a myslím, že z mnoha věcí byl osočen nevinně. Jeho idea štíhlých důstojníků má něco do sebe, mně se také nelíbí tlustí důstojníci, ale odmítám rovnítko mezi slovy štíhlý a schopný. Pan ministr Holáň, to byl příjemný člověk, s nímž se dalo hovořit na jakékoli téma, je velmi lidský, ale mám dojem, že měl být přísnější. I ministr Výborný je dobrý člověk, snažil se velmi rychle armádě porozumět, rád jsem s ním řešil problémy. Bohužel, už nebyl čas, aby dotáhl do konce nastartovaný proces revize financování armády. Na adresu pana Lobkowicze musím říci, že jsem byl velmi příjemně překvapen, že ač tak mladý, rychle do problémů vnikl a chtěl je velmi razantně řešit. Jeho trend by měl v armádě pokračovat. Strach bych měl, kdyby sem přišel nějaký politický dogmatik, ale to, doufám, nehrozí. Nemyslím, že by ministrem měl být voják z povolání, je v pořádku, že jsou to civilisté."

Pro upřesnění dodejme, že generál Šedivý má pouze dva šéfy - ministra obrany a prezidenta republiky. Sám je nejbližšími podřízenými na sekretariátu štábu hodnocen jednoznačně - přísný, spravedlivý, rovný chlap.

BUDEME MÍT PROFESIONÁLNÍ ARMÁDU?

Jednou snad, ale podle generála Šedivého je to dost vzdálená vyhlídka, která má navíc řadu háčků. Například ten, že se vytvoří skupina lidí velmi úzce profesionálně zaměřených, a to generál nepokládá za dobré. Proti vojákovi z povolání by měl občas stát absolvent humanitního či jiného oboru. Armádě chybí, že se jí prostřednictvím „civilky" vyhýbají vysokoškoláci. „S tím musíme něco udělat, musíme využít jejich intelektu," říká odhodlaně generál Šedivý. Voják 21. století bude používat laser, kameru a počítače, ale to je prý pro naši armádu ještě hudba budoucnosti. Nicméně zájem o studium na vojenských akademiích roste. Čím to? „No protože jsme dobří!" rozzáří se generál.

RESPEKT K ŽIVOTU

Nekouří, příležitostně si rád dá s přáteli sklenku vína, denním běháním a cvičením udržuje fyzickou kondici. Ačkoli rád střílí na terč, na zajíce by nezamířil. „Mám prostě respekt k životu, nejsem schopen zabít ani vánočního kapra. Ale nevidím v tom žádnou překážku ve výkonu funkce," prozrazuje na sebe. Co říkaly dcery, když se otec po svém jmenování 1. května začal objevovat na televizní obrazovce? „Nijak je to nevykolejilo. Kdyby ano, postaral bych se, aby se rychle dostaly zpátky na zem," říká, ale zároveň připouští, že není přísný otec. Rozhodně je hodný syn - rodinnou dovolenou nejraději tráví u maminky v malé vesničce na Příbramsku.



Z archívu J. Lenhoffa jsme si vypůjčili tento vzácný snímek: je na něm Milan Píka, syn gen. H. Píky. Milan žije v Bratislavě, ženat a má 2 děti. Občas zajede do Štítiny ve Slezsku, kde se jeho otec narodil.

Výstava seznamuje s nevšedním osudem

Rýmařov - Některá tajemství dovede člověk ukrýt velmi dobře a ona nakonec vyjdou na povrch až po mnoha letech. Těžko kdokoli, kdo během desítek let potkával v Rýmařově na ulicích štíhlou elegantní paní, tušil, jaké tajemství v sobě nosí.

Zora Ottová se objevila v Rýmařově v padesátých letech, když jí režim politicky pronásledoval a nakonec i zavraždil muže. Dlouhá léta neprozradila, že jejím manželem byl Karel Otta, člověk, jehož hlas mohli posluchači slýchat během války z českého vysílání egyptské stanice. Téměř zapomenuté osudy československých vojáků na středním Východě nyní připomíná rýmařovské muzeum, které získalo od ženy majora Otty unikátní archív. Muzeum z něj připravilo hned dvě výstavy: "Volá Káhira-osudy československého důstojníka a pracovníka v Káhiře majora Karla Otty v letech 1941-1945" a "Válka v severní Africe 1940 - 1943 - modely bojové techniky a originální dokumenty o činnosti československých jednotek na středním Východě."

Z UČITELE VOJENSKÝ REDAKTOR

"Výstava zachycuje život Karla Otty, jehož rodina žila v Čelákovicích, od deseti let, přes jeho studia, literární pokusy, až po hry pro studentské divadlo. Ze studia architektury a stavitelství zběhl k učitelství a postupně učil na Slovensku, v českých školách, v Polsku a v roce 1939 nastoupil na menšinovou školu do Rumunska. Když ale bylo Československo okupováno, rozhodl se zapojit do odboje a jeho putování vedlo na střední Východ, kde se stal v roce 1941 vojákem československého praporu," řekl Jiří Karel z rýmařovského muzea.

VOLÁ RÁDIO (Z EGYPTA)

Výstava dokumentuje začátek českého vysílání v Káhiře, které bylo určeno vojákům bojujícím v zahraničních armádách, ale i lidem doma. První tříminutová relace zazněla z eteru 17. prosince 1941 v 16.30 a byl jí Vánoční a novoroční pozdrav ze středního Východu. Ačkoli se Otta snažil dostat do bojů na frontu, velitelé jej přidělili jako hlasatele a redaktora k rádiu. Pravidelné vysílání Československého rozhlasu v Káhiře začalo prvního února 1942. Českou redakci tvořilo pět až šest lidí. Expozice ukazuje dobové fotografie vojáků a novinářů a přináší i originály zprávy, které redaktoři četli. Je mezi nimi také hlášení tři dny po atentátu na Heydricha, které obsahovalo i větu: Je však zvlášť spravedlivé, že byl zasažen v hlavním městě právě té země, kterou se jal terorisovat."

UČITEL, NOVINÁŘ, VLASTENEC

Káhirské vysílání se zařadilo po bok nekorigovaných zpráv z Londýna, New Yorku a Moskvy, na něž neměli okupanti vliv. Výstava nabízí i celou řadu předmětů: fonografické válečky se záznamy relací nebo třeba gramofonové desky s nahranými rozhovory s československými letci v Londýně. "Zařadili jsme i ukázky vojenských časopisů a novin, na nichž se Otta podílel se zajímavými kresbami malíře a grafika Jindřicha Křečka," dodává autor projektu Jiří Karel. Výstava ukazuje Ottu jako zajímavého, vzdělaného vlastence. "Po celou dobu života sebou vláčel tři sta až čtyři sta svazků knih, například Čapka, Beneše, Komenského," dodává Karel.

ŽENA NA INZERÁT

Karel Otta se seznámil se svou nastávající přes noviny, ještě když byl v Rumunsku. O vánocích 1938 nabídl přes inzerát dopisování české dívce s kulturními zájmy. "Cítil se tam osamělý, byl intelektuál a lidé kolem byli spíše fyzicky pracující. Měl ale štěstí, protože mu odepsala studentka češtiny a němčiny Masarykovy univerzity. Zora pocházela ze středostavovské brněnské rodiny a byla příbuzná filozofa Edmunda Husserla. Sešli se ale jen krátce o prázdninách roku 1939," řekl Jiří Karel. Svatba se konala až po Ottově návratu do Čech, v roce 1945. Po manželově smrti v roce 1951, našla manželka útočiště v Rýmařově, kde vychovávala obě dcery.

HRADČANSKÝ DOMEČEK A SMRT

V červnu 1945 ukončila káhirská rozhlasová stanice své české vysílání a už v srpnu se nadporučík Otta hlásí na velitelství v Praze. Žení se a má dvě dcery. Byl povýšen na štábního kapitána a jmenován vedoucím Armádního vysílání Československého rozhlasu Praha. Okamžitě po válce také začal studovat politologii. "V rádiu se v duchu Benešových tradic snažil vytvářet most mezi Východem a Západem. Ještě byl povýšen na majora, ale v té době už se o něj začal zajímat agent NKVD Bedřich Reicin. Postupem času byli zatýkáni jeho přátelé, on sám, ač nemocný, byl zatčen 8. května 1950 a jak bylo tehdy typické, obviněn z vlastizrady. Následovalo mučení v Litoměřicích, v hradčanském domečku. Nakonec major podlehl útrapám ve vězeňském oddělení vojenské nemocnice 8. ledna 1951," shrnuje poslední léta Jiří Karel.

IVANA PUSTĚJOVSKÁ

O PARAŠUTISTECH

Společnost pro zachování památky Ležáků poděkovala kanadskému voj.attaché plk.J.W.Ritzelovi za účast na letošní tryzně v Ležákách. Strojovna lomu, z které vysílal J.Potůček, je v troskách, přes slib P. Pitharta a D.Burešové. --"Top Víkend" měl článek "Muži pro zvláštní úkoly". Pojednává hlavně o gen.R.Krzákovi, rodákovi z Bernartic u Tábora. Vyjádřil se, že Dukla byla velká a zbytečná jatka. Krzák měl s gen.Palečkem budovat čs.výsadkové jednotky po WW2, ale po únoru 48 dostal 9 let samotky. Po list.89 byl svědkem toho, že poručík se stal generálem a navíc jeho syn v parlamentu mu "obstaral" Řád Bílého lva. Krzák žije v Poděbradech. --E.Burián, 345 31 Babylon 85, ČR, byl za Němců vězněn v konc.lágru Flossenburg s pplk.V.Krupkou, který za války ukrýval paraskupinu "Silver A". Krupka byl čs.vlastencem. Dodnes se jen tuší, proč ušel popravě na pardubickém Zámečku v r.1942. --Další verse, proč Gabčík nepoužil Sten autom.pušky proti Heydrichovi: nechtěl zmasakrovat nevinné pasažéry v tramvaji, která v osudnou chvíli zastavila vedle mercedesu. Předešlé teorie: zbraň se zasekla, nebyla uvolněna pojistka /safety pin/ a do mechanismu v tašce se dostal chuchvalec suché trávy. --Plukovníci Jaroslav Klemeš a Čestmír Šikola dostali rozhodnutím prez.Havla od tehd.ministra obrany Výborného Medaile Za hrdinství. První žije v Brně u Ústí n.L. a druhý na Malé Skále. Oba jsou vyjímečně aktivní.



O skautech



Iva Macková /na obrázku/ byla na IX. Valném sněmu Junáka /22.- 24.5.98/ v Plzni na nejbližší 3 roky zvolena starostkou. Je to nejvyšší statutární funkce této významné organizace mladých lidí v ČR. Je to dcera známého litoměřického skauta PhDr.Jaroslava Macka, známého jako CID. Jeho zásluhou přišla Iva do styku se skautskými myšlenkami už v roce 1968, když jí bylo 11 let. /Narodila se v Litoměřicích v r.1957./ Její vůdkyní tehdy byla sestra MUDr.Světla Benešovská-UŠKA v dívčím oddíle č.1. Iva pokračuje: "UŠKA nám umožnila prožít krásné, ale krátké skautské dětství. Z jejích nápadů jsem těžila velice dlouho a snažila jsem se dostát slibu, který jsme si jako "strážkyně ohně" daly v roce 1970, že obnovíme činnost oddílu co nejdříve: tehdy nikdo z nás netušil, že to bude za 20 let. V roce 1973 byl založen turistický oddíl mládeže při tělovýchovné jednotě v Litoměřicích a jak to dovolila doba tzv.normalizace, činnost oddílu pokračovala nepřetržitě až do roku 89. Tehdejší vedení turistů nás vzalo pod "ochranná křídla" s vědomím, že jsme byly skautským oddílem. Ve Slunečkách, jak se náš oddíl jmenoval, jsem prošla všemi funkcemi. Největší praksi ve vedení táborů mně dala Libuška Pouchová, rovněž skautka. V té době jsme spolupracovaly s býv.chlapeckým skautským oddílem, a to se "Stopou" z Liberce; od vůdce J.Procházky-ŠPACÍRA jsem se naučila, co je to rovering, resp.vedení dospívající mládeže. /Tento liberecký oddíl založil v roce 1968 br.Jan Šolc, býv.fed.poslanec z let 1989-92 a nynější poradce prezidenta Havla./ V roce 1990 jsem společně s dalšími sestrami /včetně UŠKY a sestry Pouchové/ obnovila dívčí Jedničku a vedla její tábor. V letech 1990 až 95 jsem byla v Praze tajemnicí dívčího náčelnictva a od jara 98 placenou tajemnicí Ústřední rady Junáka. Už v r.1990 jsem složila vůdcovskou zkoušku v Praze, v r.91 prošla Ekumenickou dívčí Lesní školou v Brodku u St.Boleslavi a Instruktorskou dívčí Lesní školou v Zubří; následovala v r.94 podobná škola v Hatích na Moravě. V r. 1990 do r.92 jsem působila jako náhradnice v náčelnictvu dívčího kmene Junáka. V letech 92 až 95 jsem byla členkou náčelnictva jako zpravodajka pro výchovu rangers a pak až do r.1998 jsem měla funkci místostarostky a zpravodajky pro výchovu rangers v Ústřední radě Junáka. Květen mně přinesl zvolení starostkou Junáka, což je dobrovolná, neplacená a sněmem volená funkce!"



Slyší se dodat, že Iva neměla mít původně žádné vyšší vzdělání z tzv.kádrových důvodů /otec se v r.68 exponoval ve skautském hnutí/, ale podařilo se jí dokončit gymnázium v Lovosicích a dokončit vysokou školu ekonomickou, se specializací v ekonomické psychologii a sociologii. Její otec je dnes uznávaným historikem, archivářem a pedagogem. V poslední době vydal řadu odborných článků a publikací a v současné době pracuje jako archivář Litoměřického biskupství. Od r.1990 je předsedou Historické komise Ústřední rady Junáka, která zpracovává dějiny skautingu u nás. Matka byla zaměstnána jako rehabilitační pracovnice a byla aktivní členkou Sokola. Bratr je inženýr a pracuje v oboru památkové péče a kunsthistorie; přednáší na filosofické fakultě UK. Do Junáka vstoupil v r.68 a obě jeho děti dnes skautují v Praze.

Iva je svobodná a bezdětná a mimo skautování jejími koníčky je vysokohorská turistika a hudba a zpěv. /Jejím předkem z matčiny strany byl hudební skladatel a varhaník František Xaver Brixi./ Bydlí v Praze, ale její kořeny jsou stále v Litoměřicích.

M.Janeček-AKI.

Holešovan MUDr.V.Skuherský napsal vzpomínku na br. R.Plajnera, který byl jeho třídním profesorem po 5 let. --V poslední době jsme zaměnili Velké Meziříčí za Valašské Meziříčí. To byla chyba. --V Hranicích se sešlo na 50 skautů a skautek s výhledem na účast na 19.Světové skautské Jamboree v Chile na sklonku letošního roku. Zpravodajem výpravy je Petr Mikeš. --Skauti z Versailles byli v Zátoru.

Ležáky

vzpomínky plné smutku

Lidé mnoha národů vzpomínají letos, že před 53 lety skončila II. světová válka. Mluví a píše se o vítězství spojeneckých armád, vzpomíná se padlých vojínů na frontách několika světadílů, vzpomíná se hrůzostrašného vraždění obětí mnoha národů v koncentračních táborech. Vzpomíná se velkých ztrát z řad civilního obyvatelstva.

Já pak každoročně v červnu vzpomínám svých krajanů přátel i příbuzných z malé osady Ležáků, kteří zaplatili svému národu nejvyšší možnou daň - vlastní životy.

Vzpomínám a v duchu se přenáším přes dálky oceánů a horské výšiny do rodné vesnice Leštinky, vzdálené jen přes dva skalnaté kopce, jen 3 km od Ležáků. Znám tam v okolí každý kopec, každé skalisko, každý potok i les.

Skupina domků chudých kameníků a malý podhorský mlýn, poháněný vodou potoka Holetínky, ležely právě na rozhraní Českomoravské Vysočiny a Železných Hor. Celá ta kopcovitá krajina je známá svůj kamenický průmysl, od nepaměti se říká, že tam přestává chleba a začíná kamení.

Člověk se musí obdivovat vytrvalosti a pracovitosti našich předků. Mýtili lesy, pracně obdělávali sražná políčka, po staletí se doslova rvali s přírodou. Tam kde voda odplavila chudou ornici stavěli kamenné terasy a kde se pluh v kamení lámal, dobývali žulu. Lidé v té krajině jak je pamatuji, byli skromní, kritičtí k sobě i jiným, někdy až nedůvěřiví k cizím a přespolním. O nějaké lásce k vlasti se tam řeči nevedly. Svůj tvrdý kout světa měli rádi, ale neovažovali za nutné o tom mluvit.

I školy a farmy tam byly chudé, ale faráři a učitelé, které jsem znal, si kraj zamilovali, srostli s lidem i krajinou. V nedaleké Trhové Kamenici kdysi učiteloval Karel Václav Rais, v Kameničkách působil lidumilovný a vzdělaný kněz P. Josef Pardus (farář Kalous v „Raisově západu"). Stejně tak malíři - krajináři - jmenovitě František Kavan, Karel Liechber, Antonín Chittusi, zde působili.

Ani za okupace až do června 1942, se zdejší život o mnoho nezměnil. Stále stejná vyčerpávající praxe na málo úrodných políčkách a v žulových lomech.

Pak přišla osudná středa, svátek sv. Jana Křtitele, 24. června 1942, letní, sluncem prohřátý den. Lidé, kteří na loukách v povodí tří potoků kosili trávu a sušili seno, zastavili náhle leknutím práci. I ti neinformovaní pochopili, že se děje něco osudného - hořely Ležáky, ale jinak, než při obyčejném požáru. Mračna dýmů stoupala k jasnému nebi, ze všech domků a zahalovala celé okolí. I kraji vévodící věž vystavěného kostela sv. Maří Magdaleny v obci Včelákov, která se rozprostírá v nadmořské výšce 508 m, se ztrácela v temnošedém dýmu. Mnozí nejprve nevěděli, co se děje. Snad dopuštění Boží... Pak přišli první zprávy a bezmocné zoufalství dolehlo v celé děsivé tíži na obyvatele celého kraje.

Dvaapadesát lidských životů bylo utraceno z osady Ležáky. Většinu z nich tvořili lidé, kteří se ani proti nacistům ničím neprovinili. Jen několik málo jedinců vědělo, že střídavě ve Vaškově lomu „Hluboká" a ve mlýně u Štulíků je ukryta vysílačka „Libuše", po níž vysílá parašutista Jiří Potůček už od ledna toho roku zprávy do Londýna a přijímá šifrované vzkazy - skoro šest měsíců, obstarává hlavní spojení mezi domácím a zahraničním odbojem.

Mezi těmi, kteří o vysílačce věděli a spolupracovali s Jiřím Potůčkem, byli: velitel četnické stanice ve Vrbatově Kostelci, vrchní strážmistr Karel Kněz, majitel lomu František Vaško, jeho bratar Jindřich, správce lomu „Hluboká", zaměstnanci, strojník Karel Svoboda a účetní Miloš Štantejský, dále Jindřich Švanda, mlynář, jeho žena Františka a její bratr Josef Štulík.

Po pražském atentátu na heydricha, nacisté řádili, mučili, vyšetřovali a vraždili v celých

Čechách a na Moravě. Při jednom výslechu na gestapu v Pardubicích, přišli nacisté na stopu, která vedla do Ležáků.

Potom se již události valily kvapem. Ve středu 24. června byly Ležáky v poledních hodinách obklíčeny nacisty. Obyvatelé byli pochytáni, neušel nikdo, ani děti ve škole, ani ty malé v kolébkách, které ještě neznaly rozdíl mezi dobrem a zlem. Až do Skobče do měšťanské školy si gestapáci zajeli pro 12 letou Mařenku Hrdých a vyrvali ji z náruče plačící učitelky.

Neštastní lidé ...

Zahnání do lomů byli svědky rabování, loupení a vypálení vlastních domovů a potom byli převezeni do Pardubic, kde bylo téže noci 34 z nich na zámečku postříleno - bez výslechu, bez vědomí, či přiznání viny. Gestapáci věděli, že se od neštastných lidí nemohou nic více dovědět - nač tedy odkládat vraždění? Těla zavražděných byla spálená v pardubickém krematoriu a popel jejich byl vysypán do Labe. Mezi zastřelenými byla nejmladší 15 letá Helena Skalická, nejstarší byla 70letá Marie Boháčová. Děti mladší 15 let byly zavlečeny do koncentračních taboru a postupně likvidovány. Pavlu Sýkorovi byl ten den právě jeden rok ... Smutné narozeniny malého Pavla!

Z obyvatel Ležáků přežili tragédii jen mladičké sestřičky Štulíkovy, Jarmilka a Mařenka, které byly nalezeny po usilovném pátrání v Německu v roce 1946 a navráceny do rodného kraje. Jsou to děti Josefa Štulíka, který svou smrtí zachránil obec Včelákov před podobným osudem, jaký stihl Ležáky. Obě děvčata vystudovala v Litomyšli a dnes jako učitelky učí na škole ve Včelákově a mají již své vlastní děti.

Když lidé z okolních vesnic viděli hořet Ležáky, tak některé hasičské sbory vytroubily poplach a několik požárních stříkaček se sjíždělo k ohni. Mezi nimi byl i se svými konmi bratr mé ženy Josef Kovář z Malinného. Jak mně později říkal, byl šťastný, že vyvázl se zdravou kůží.

Byla to vubec hrozná doba, když vzpomínám, že jsme byli v přátelských i obchodních stycích s rodinou mlynáře Svandy a v jednom dni mlýn i celá osada byly spáleny a lidé vyvražděni.

Zatím Jiří Potůček utekl s vysílačkou až do okolí Červeného Kostelce, odtud vysílal v nočních hodinách 25. června 1942 poslední hlášení do Londýna: „Ležáky u Vrbatova Kostelce, kde jsem byl se svou stanicí, byly srovnány se zemí. Lidé, kteří nám pomáhali, byli zatčeni. Jen s jejich pomocí jsem mohl zachránit stan ci a sebe ...". Krátce na to byl parašutista Potůček na útěku zastřelen.

V neděli 21. června byl zatčen mlynář Jindřich Švanda. Ani vyhrožování, bití, mučení ani sliby ho nepřiměly k tomu, aby prozradil, kam Jiří Potůček narychlo přestěhoval vysílačku „Libuši". Mlynář mlčel i když později slyšel z vedlejší místnosti pláč vlastních dětí. O půlnoci byla zatčena a do Pardubic odvezena jeho žena Františka. Ani s dětmi se nesměla rozloučit.

To již také vrchní strážmistr Karel Kněz rozpoznal, že se osudný kruh událostí nebezpečně ztahuje kolem něho. Ještě v noci varoval svoje přátele a odbojaře a v ranních hodinách, pondělí 22. června se zastřelil v příkopu silnice u Habrouče. Střelil se do úst, snad aby ještě jako mrtvý nabádal k mlčení.

To samé pondělní ráno dovezli gestapáci ztýraného mlynáře do Včelákova, kde se skrýval u Pelikánů, rodičů své manželky, bratr mlynářky Josef Štulík. Ten však uprchl včas do okolních lesů. Gestapáci se ani nenamáhali jeho stíháním. Starosta obce dostal ultimátum: bud se Josef Stulík osobně přihlásí na gestapu do 12 hodin, nebo bude Včelákov vypálen a srovnán se zemí. Lidé byli vyděšení, vždyt jen několik dnů předtím byla vyhlazena obec Lidice - krutá výstraha toho, že gestapáci jsou schopni každého zločinu. Osud několika set lidí ve Včelákově a okolí, závisel tedy na rozhodnutí. Když se to dověděl a uvážil 29 letý Josef Stulík, otec dvou dětí, lamač kamene, dobrý křesťan a Čech, dobrovolně vyšel z lesů a vydal se gestapu - dal život za své bližní. Šel na smrt s nadějí, že svým životem zachrání životy jiných. Šel nerad, s těžkým krokem s úzkostí v srdci, ale šel, protože mu tak kázalo svědomí. Byl popraven spolu se sestrou Františkou, švagrem mlynářem Švandou a jeho bratrem Bohumilem Švandou.

Obec Včelákov dluží Josefu Štulíkovi dluh, který nemůže nikdy splatit, protože věřitel odešel tam, odkud se lidé nevracejí.

Jindřich Nevrtal

Z České republiky

"LN" otiskly článek J.Cholínského "Věrni zůstaneme a špatně dopadneme". Neguje přísahu dr.E.Beneše nad rakví TGM v září 1937.--YMCA vydává v Praze bulletin "Triangl",Na poříčí 12,110 00 Praha 1.--Přes Čedok jelonů do ciziny na půl milionu osob.Nejvíc do Chorvatska a Itálie.--Premiér M.Zeman obstojně ovládá angličtinu,nejlepší je ovšem Kavan.--Madeleine Albrightová napsala kdysi vědeckou práci /s pomocí velvyslance A.Heidricha/ o podlé službě Z.Fierlingera čs.komunistům.--Jiřina Urbanová z Kadaně napsala povídky "Odpolední čaje" a "Nebožízek". Jsou vtipné.--Malá skupina komunistů v Olomouci obhajovala sov.okupaci v r.68 a snažila se ironicky předat kytici paní Z.Mašínové,sestře bratří Mašínů. Květiny odmítla přijmout.--V Olomouci shořela rotunda býv.městské střelnice.--Jan Masaryk byl prohlášen čestným členem Čs.ústavu zahraničního. Jako syn exulanta a později jako ministr zahraničí-exulant toho o krajanech hodně věděl.--Z fin.machinací byl obviněn majitel HTT Tesla v Pardubicích.--V.Šneberk z Plzně měl v pasu chybný údaj,že se narodil v r.1440. Při cestě do Chorvátska pustili dál jeho ženu a 2 děti,ale on se musel vrátit do Plzně. Žádá odškodné od min.vnitra.--L.Sukdolákova studuje v Monterey,CA a píše dopisy redakcím českých listů.--Během sok.sletu v r.1948 zatkla StB 237 osob.V 50.letech bylo uvězněno na 15.000 sok.funkcionářů.--V Koločavě v dnešní záp.Ukrajině žije dcera Nikoly Šuhaje:Anna Štajerová,76. Olbracht prý z Nikoly neprávem udělal loupežníka a vraha.--Kan.film "Srdce na dlani"získal na festivalu v K.Varech nejvyšší ocenění.--U Rajchéřova /oblasti se říká Česká Kanada/ měl vzniknout rekr.park,financovaný holandskými podnikateli. Ministr živ.prostředí plán odmítl.--Ministr spravedlnosti O.Motejl je jediný nestraník v Zemanově vládě. Plně podporuje"Akci Čisté ruce".--ČR zavede nejspíš visovou povinnost pro občany všech zemí vých.od slovenských hranic.--Ženské organizace se pozastavily nad tím,že v Zemanově vládě není ani jedna žena.--Ve Všetatech má být v lednu 99 odhalena nová busta Jana Palacha.--Na vrcholu Jahelníka byl odhalen pomníček na počest Němci zavražděného ředitele holešovského gymnásia L.Jaroše.--Z hotelu Fanda v Brčálníku na Šumavě se ozval MUDr.Z.Kopecký z Ostrova n.Ohří.--V Hradci a v Pardubicích proběhne 1.až 4.7.1999 Int.Martinů Festival and Choir Competition. Adresa:V.Novák,Eliščino nábřeží 375,500 02 Hradec Králové.-- V Opavě zemřel teolog a překladatel dr.Vlad.Newirth,76.--V Praze zemřel náhle skladatel B.Ondráček,65. Napsal na 300 písní.--Pozdrav z Tábora posílají našim čtenářům Oldřich a Olga Trskovi,býv.reziденti Toronta.--Eva Střížovská se ozvala z Hrusic,rodiště Josefa Lady.--Loni vyšla v nakl.TORST kniha Jana Němečka,ale titul nemáme.--Kresby Milana Lipovského /byl také v TN v Roztokách/ vyšly pod názvem "Mezipřistání ve sklípku",156 stran. Obj.:"Trnky-Brnky",viz inserát na str.8.--Nadace pro výstavbu pensionů pro seniory má adresu:Jeremenkova 9,147 00 Praha 4.--Pravicové seskupení"Koruna česká" vydalo Prohlášení k situaci v ČR.--Společnost pro kulturu v Heřm.Městci /M.Stará,jednatelka/vydala historickou věc "Se znamením lekna",64 stran. /Není tam skoro nic o inž.L.Koldinském,výrobci Koldi-Petosy,který měl úspěchy v Kanadě./--A.Picková se přestěhovala ze Skutče do Hlinska. Její manžel byl v 50.letech vězněn 5 let.--Radegast se vrátil na Radhošť.Autorem pův.sochy byl Mistr Albín Polášek,který zemřel ve Winter Parku u Orlanda na Floridě,kde je jeho stálá galerie.--V zákl.škole "U kostelíčka"v Kolíně byl Miloš Zeman dobrým žákem,ale neměl rád tělocvik.--Vláda přispěla na pomníček obětem tábora Vojna.--Na hřbitově poblíž věznice Mírov byl odhalen náhrobek nad hrobem hraběte J.Esterházyho /1901-1957/.Byl poslancem čs.parlamentu.Zemřel ve věku 56ti let.--Popularita Ponny Expressu v Ráji na Kokořínsku roste. Letní tábor je neustále plný.--Demokratický Klub v Praze vydává bulletin "Dialog".Rediguje M.Kučerková.--Bratři Mašínové napsali z USA svému právnímu zástupci v Praze JUDr.M.Hulíkovi,že nemají v úmyslu žádat o milost,neboť čeho se proti komunismu dopustili nepovažují za trestnou činnost.--Oblíbeným cílem turistů na jižní Moravě jsou:hrad Buchlov,Velehrad,Uh.Hradiště a zámek Buchlovice.--Se 14ti-denním pobytem v Luhačovicích byl spokojen gen.let. Karel Pospíchal s paní z Anglie. Místní "Lázeňské Listy" o něm přinesly zajímavý článek. Gen.ředitelem lázní je Ing.Josef Krůžela,Lázeňské nám. 436, 763 26 Luhačovice.--Básník Václav B.Nebeský,nar.18.8.1818/ je nazýván "Slavíkem kokořínských lesů".Vyznal se v historii kraje.--Ostravský tisk vzpomněl nezákonně popraveného M.Sýkory; nevěděl, proč byl StB zatčen a souzen.--75 cizinců se na Letní škole slovanských studií v Olomouci učilo česky. Ředitelkou je Milada Hirschová.--Stan Říčánek z Holešova se teprve z "KL" dověděl o existenci plk.parašutisty Riedla,který od něho bydlel necelý kilometr.Poslal nám krásnou pohlednici Holešova.--Ve 2.patře Památníku Karla Čapka "na Stráži"u Dobříše byla otevřena stálá expozice Ferdinanda Peroutky. Slavnosti se účastnilo na 200 pozvaných hostů.Finančně vypomohl Okresní úřad v Příbrami.--21.června t.r.zemřela v Praze náhle ing.Irena Mračková,34,dcera Jiřího Diensbiera.Zanechala manžela a dvě malé děti.--Předseda Senátu Parlamentu ČR P.Pithart napsal práci"Odchody a návraty,domov a svět".Symbolicky ji přednesl na Růžovém paloučku ve vých.Čechách.--Turistům,kteří zůstanou trčet v cizině,pomíže stát.--V Měníku u Hr.Králové vzpomněli na svého rodáka Ludka Stránského:nar.se v Hájence č.53 30.ledna 1900. Dosud tam žijí jeho příbuzní.Luděk vydával v exilu "Svob.Zítřek".Jeho obětavost nebyla nikdy po list.89 oceněna.--Během setkání čs.polit.vězňů v Alt Nägelbergu v Rakousku promluvil dlouholetý mikl dr.Jiří Mesický z Prahy. Mezi účastníky byl i JUDr.Jiří Šetina.--Ve Vizovicích vyšla kniha Jana Havla "Smrt Jana Masaryka očima kriminalisty. Práce by mohla být zajímavější,kdyby byly přístupné sovětské archivy z té doby.--Jana Krejcarová nám z Velin zaslala zajímavé informace o obci a foto dřevěného kostela sv.Mikuláše.

Uctili památku Beneše

SEZIMOVO ÚSTÍ - Význam Edvarda Beneše při budování československé státnosti a jeho úlohu v historických okamžicích země připomněli včera ve svých projevech u hrobu tohoto politika v Sezimově Ústí premiér Miloš Zeman a předseda Poslanecké sněmovny Václav Klaus. Památku druhého československého prezidenta oba představitelé uctili na místě, kde právě před padesáti lety zemřel.

Policisté a celníci kradli auta

PRAHA - Policie odhalila gang, který se zaměřoval v Praze na krádeže a vykrádání aut. Většinu gangu tvořili celníci středočeského kraje. Mezi nimi byli i dva policisté. Včera to řekl náměstek ředitele pražské policejní správy Jaroslav Zeman. Podle něj tvořilo skupinu 12 celníků, dva policisté a šest dalších lidí. Většina z nich je ve vazbě.

KSD 18/7'98

Přes hranice lze nyní posílat bez cla balíčky do šesti tisíc

Hradec Králové/Praha (rz, klm) - Od zítřka mohou lidé poslat do zahraničí či přijmout z ciziny poštovní zásilku do šesti tisíc korun, aniž by za ni platili clo. Dříve byla horní hranice tohoto omezení 400 korun. Jak ZN sdělila mluvčí Generálního ředitelství cel Martina Kučírková, stejně tak si budou nyní lidé moci bez problémů objednávat zboží ze zahraničních katalogů, neboť věci pro vlastní potřebu do zmíněné výše nebudou podléhat proclení. Tímto opatřením se má ČR přiblížit ke směrnicím Evropské unie. Odesílatelé mohou tyto zásilky podat k poštovní přepravě do zahraničí, aniž je předtím předložili celnímu úřadu. Bez předchozího celního odbavení pošta nepřevezme k přepravě pouze zásilky, které obsahují zboží podléhající zákazům a omezením podle příslušných právních předpisů. Poštovní zásilky obsahující zboží určené k obchodování však mohou odesílatelé podat k poštovní přepravě do zahraničí pouze poté, co byly předem odbaveny celním úřadem, doplnil mluvčí Celního ředitelství v Hradci Králové Otto Mach.

Vláda zruší dědickou daň

Zrušení dědické daně u příbuzných v řadě přímé přinese novela zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, která vstoupí v platnost 15. srpna. Tato daň by navíc měla být zčásti nebo zcela prominuta při řešení důsledků živelních pohrom a jiných mimořádných hromadných událostí.

Tiskový odbor ministerstva financí v prohlášení připomněl, že úplné osvobození od dědické daně lze aplikovat pouze v případech, kdy vlastník nabývá děděný majetek po vstupu novely v platnost. Na dřívější případy se vztahuje předešlá úprava z roku 1992. Od uvedené daně by podle novely neměli být osvobozeni příbuzní v řadě pobočné, do které spadají sourozenci, synovci, neteře, strýcové a tety. Daňové osvobození by se přitom nemělo vztahovat ani na snachy či zetě, nevlastní děti manžela či manželky a v neposlední řadě ani na osoby, které pečovaly o společnou domácnost. Zrušení dědické daně mezi rodinnými příslušníky by mělo znamenat podporu rodiny jako instituce a v mnoha případech umožní i převzetí dědictví a jeho funkční správu. Dále by mělo zabránit pocitům křivdy v případech tragických událostí, kdy rodině dědictví sice patří, ale není schopna po ztrátě živitele zaplatit vyměřenou daň. Novelu schválil parlament 18. června, ve sbírce zákonů vyšla 16. července. Sp. 20/7'98

Hostinští ošidí přes polovinu hostů

P l z e ň (ot) - Lidé, kteří se rozhodnou využít služeb stánků rychlého občerstvení a restaurací ve známých rekreačních střediscích na západě Čech, mají menší šanci, že natrefí na poctivého prodavače, než kdyby se sázeli, zda na koruně padne panna, či lev. Obchodní inspektoři zjistili, že v turisticky atraktivních místech šidí zákazníky personál více než jedné poloviny podniků.

"Závady jsme našli v 15 z 29 provozoven občerstvení a pohostinství. Kontrolovali jsme jak kempy na Šumavě, tak okolí přehrady Hracholusky na Plzeňsku, koupaliště Babylon u Domažlic a další místa," uvedl ředitel České obchodní inspekce v Plzni Václav Havlík. Dodal, že inspektoři uložili patnáct pokut a dva podnikatele čeká za závažnější prohřešky správní řízení.

Nejčastěji se kontroloři setkávali s tím, že prodavači nedodržovali míru nápojů či hmotnost jídel. Časté bylo i předražování nákupů, přičemž dvě největší předražení se shodně týkala smažených bramborových hranolků. "V Babylonu to bylo pět a v jednom z kempů v Aníně čtyři koruny na jednu porci," upřesnil Havlík.

Výjimečné nebyly ani prohřešky proti hygieně. Například v jednom ze stánků u hracholuské přehrady museli inspektoři zakázat prodej páchnoucích zkažených párků.

Největší česká tragédie 2. světové války

Zkáza Malína na Volyni

George Pospishil

13. července t.r. uplyne už 55 let ode dne, kdy byla Němci zničena a spálena obec Český Malín na Volyni, Ukrajina. Až do dnešních dnů zůstává tato barbarská událost ve stínu Lidic, i když bylo při ní zavražděno více než dvojnásobné množství Čechů, a navíc způsobem mnohem krutějším. Z důvodů dosud neznámých byli tehdy všichni obyvatelé, včetně dětí, zahnány okupujícími Němci do kostela, školy a jiných budov, které pak byly podpáleny a lidé v nich spáleni zaživa. Kdo se snažil uniknout byl zastřelen. Tento masakr připravil v Českém Malíně o život 374 Čechů (z toho 105 dětí do 14 let) a 26 Poláků. V sousedním Ukrajinském Malíně přišlo o život stejným způsobem 132 Ukrajinců. Celkový počet obětí byl 532.

Zachránili se jen ti, kdo z různých důvodů nebyli doma, nebo už od časného rána pracovali někde daleko v polích, anebo ti, kdo dostali od Němců příkaz hnát zabavený dobytek z Malína do obce Olyka, asi 15 km vzdálené, kde měli dobytek předat německému velení. Honci měli štěstí, protože cesta do Olyky vedla přes lesy a Němci když k večeru odjížděli, volili cestu jinou z obavy, že budou přepadeni banderovci. Honcům dobytka se podařilo během noci uprchnout.

Tato hrozná událost otřásla celou českou menšinou na Volyni (asi 45 tisíc osob) a nesmírně zvětšila nenávist vůči Němcům. Přispěla k tomu, že po příchodu Rudé armády se 11.451 mužů a žen dobrovolně přihlásilo do československého armádního sboru gen. Svobody. Z nich bylo přijato 10.615 mužů a 266 žen, tedy celkem 10.881 osob. Díky tomu vznikl největší vojenský útvar v celém čs. odboji ve 2. světové válce, který se zúčastnil bojů s německou armádou a přispěl k osvobození Československa.

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel organizuje nyní stavbu pomníku v Lamíně, který by důstojným způsobem vyjádřil lásku a vzpomínku všem upáleným a zastřeleným obětem tohoto masakru.

SPOLEČNOST EDVARDA BENEŠE

„Demokracie je jen ideál, za nímž stále jdeme a ke kterému se stále jen přibližujeme. Demokracie se stále nově tvoří a zdokonaluje. Ale stále je ji třeba proti lidskému egoismu, proti lidské vášni, nevědomosti a touze po ovládnutí jiných hlídati, ochraňovati, udržovati, stále je třeba se o ni bíti.

Edvard Beneš, Demokratie dnes a zítra

SPOLEČNOST BYLA ZALOŽENA ROKU 1990 v Praze. Je nástupnickou organizací ÚSTAVU dr. EDVARDA BENEŠE, který působil v Londýně v letech 1950-1954 pod vedením kancléře Jaromíra Smutného.

CÍLEM SPOLEČNOSTI je studium života a díla Edvarda Beneše, předního československého a evropského politika první poloviny 20. století.

Společnost pořádá veřejné přednášky, vydává Bulletin a KNIŽNICI, v níž publikuje dokumenty, memoáry a historické studie k moderním dějinám. Usiluje tak o obnovení v minulosti cílevědomě devastované historické paměti.

PŘEDSEDKYNĚ SPOLEČNOSTI: prof. PhDr. VĚRA OLIVOVÁ, DrSc. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, J. Palacha 2, Praha 1

SEKRETARIÁT: Prachatická 210, 199 00 Praha 9 - Letňany

Společnost nemá žádnou oficiální podporu. Rozvíjí svou činnost pouze díky soukromým příspěvkům a dobrovolné obětavé práci svých členů.

Připomněli si biskupa Gorazdu

V mužském pravoslavném klášteře v Hrubé Vrbce na Hodonínsku včera začala panychida za biskupa svatého Gorazda, kterého 4. září 1942 umučilo gestapo. „Vzpomínková slavnost potrvá do pátečního rána," řekl tamní schiarchimandrita Kyrill. Sv. Gorazd, původním jménem Matěj Pavlík, se narodil v rodině rolníka v Hrubé Vrbce. Spravoval katedrálu sv.Cyrila a Metoděje v Praze, v jejíž kryptě se ukryli po atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha parašutisté. Gorazd vzal veškerou vinu na sebe a byl zastřelen. Kyrill připomněl, že shromáždění se koná podle byzantského počítání času. Například akathist (hlavní oslava) sv.Gorazda proběhla v 19 hod. a závěrečná liturgie se sv.přijímáním dnes dvě hodiny po půlnoci. Monastýr v Hrubé Vrbce uchovává řadu dokumentů o životě pravoslavných věřících na Moravě. Mimo jiné jsou v něm vystaveny ikony, relikviáře s ostatky svatých, bohoslužebná roucha a různé liturgické předměty. Sp. 4/9'98

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Vyšla skvostná kniha "Československví, středoevropanství, evropanství". 536 stran, s podtitulkem "Úvahy, svědectví a fakta k 80. výročí vzniku Československa 1918-1998. Cena: 200 Kč + pošt. Objednávky: Prof. B. Blížkovský, Milénova 12, 638 00 Brno. /Stať o E. Bujnové, res. Vídně, je na str. 495./--Novým českým duch. správcem ve Frankfurtu je P. Pavel Hověz, nar. v r. 54 v Brně. --Standa Hladík s manželkou /Brno/ podnikli cestu po Skandinávii. Ujeli 8.000 km. Byli nadšeni vším. --S. Berton-Brzobohatý začal přispívat do "Střípků" na N. Zélandě, které rediguje G. Knotek. Adresa: Box 27-332, Wellington, New Zealand. --Holubovi /Anglie/ se ozvali z Gigraltaru. --Benjamin Kuras vydal v Anglii několik zajímavých knih. O katalog pište na: 80 Park Ave. North, London NW10 1JY, England. Vydává i měsíčník "EXPAT". --Ve Vatikánu začal proces beatifikace kardinála J. Berana. Jako první svědek byl vyslechnut Otec Biskup Jar. Škarvada z Prahy. --Milan Vyhnálek, dr. h. c., byl ve svém rodišti /Hnátnice u Dobrouče/ 14 dní a pomohl vysvětit místní hasičský prapor. V blízkém Letohradu byla pí M. Albrightová a celý místní knihkupec vydal pohlednici s jejím portrétem. --Nejbohatší Čech Kožený se stal irským občanem, ale sídlí na Bahamských ostrovech. --V Mnichově zemřel býv. red. RFE Samuel Belluš. 81. Žil dlouho v Anglii. --"POLYGON"/vych. ve Švýcarsku/ je čím dál tím zajímavější. Vydává L. Friede, Postfach 1737, 8048 Zürich. Letní číslo mělo 64 stran. --Z Tel-Avivu a z Haify se ozval Robert Wiener. --Jiří Telín, posrpnový, podnikal úspěšně v Austrálii. Nedávno navštívil rodné Pardubice, kde 1.7.98 zemřel. --Známý angl. dramaturg Tom Stoppard se narodil v r. 1937 ve Zlíně jako Tomáš Straussler. Nedávno své rodné město navštívil. Jeho otec - baťovec-přišel o život při japonském útoku na Singapur.



Z Atvidabergu ve Švédsku došla zpráva, že se tam z ČR k synovi vrátil Jan Stránský. Vydával tam dříve "Severské Listy", ale dnes zápolí s zákeřnou nemocí /měl 9 operací/. S ním se do Švédska odstěhovala jeho obětavá manželka Lída. Apel na naše čtenáře: pokud má někdo kterékoliv číslo "Sev. Listů", nechť je pošle na adresu: J. S. Trädgårdsg. 20, 597 40 Atvidaberg, Sweden./

NAŠE ROVY



Zpráva o odchodu P. Ant. Bernáčka, býv. katolického faráře v Torontě, na věčnost, by měla být na vojenské stránce, protože byl v čs. zahr. armádě na Západě a o svých válečných zkušenostech vydal knížku, ale P. Bernáček působil v mnoha zemích a byl velmi známý mezi krajany. Otec biskup J. Škarvada o něm tvrdil, že měl "toulavé boty". Plk. A. Bernáček se narodil v r. 1914 ve Frýdku-Místku a zemřel 5.7. 1998 v Chlebovicích, kde naposled působil. Bohoslovím začal studovat v Paříži, ale šel do čs. vojska v r. 39. Na poslední loď do Anglie se nedostal; šel tvrdší cestou přes Pyreneje. V r. 44 sloužil u 22. am. arm. sboru jako kapitán. Válku skončil v Plzni ve štábu gen. Harmona. Na kněze byl vysvěcen 1.3.1947. V Javorníku se "nepohodl" s komunisty a po únoru 48 odešel do exilu. Byl pilným dopisovatelem předních francouzských listů. V září 1989 sloužil dojemnou mši v Agde při 50. výročí ustavení našich dvou pluků tam. Čest jeho památce!

Dějiny švédské literatury vycházejí poprvé česky

Je neuvěřitelné, že teprve letos vychází poprvé v češtině zevrubné zpracování dějin švédské literatury, jedné z vlivných literatur evropských a světových. Dřívější mezeru zaplnily Dějiny švédské literatury od Alrika Gustafsona, švédského profesora působícího v USA.

Švédská literatura je u nás známa spíše díly jednotlivých autorů a potom některými obdobími. To se týká především moderních autorů, nejčastěji prozaiků a dramatiků, včetně autorů literatury pro mládež. V Gustafsonových Dějinách čtenář navíc najde další pozoruhodné úseky, které mohou ovlivnit výklad velkých nadnárodních literárních celků a byly u nás dosud známé jen z malého množství překladů. To platí zejména pro baroko a romantismus. Se známými autory se čtenáři setkají při výkladech od přelomu devatenáctého a dvacátého století. Jsou to August Strindberg, Selma Lagerlöfová nebo Pär Lagerkvist, a potom následuje poměrně soudržný proud; v posledních desetiletích se švédská literatura u nás dělí o pozornost s dalšími druhy umění, zejména s filmem.

Nad Gustafsonovými Dějinami si také uvědomujeme, co má švédská literatura společné s českou. Je to životnost ve 20. století a silné vzepětí před jeho počátkem. Zatímco toto vzepětí české literatury zůstalo ve své době přístupné jen domácím čtenářům a zahraničním znalcům, severské literatury díky překladům prudce pronikly za hranice a vyzářily svůj vliv do celé Evropy i dál. Dějiny přinášejí poučený, poctivý a elegantní výklad, jaký bychom uvítali i od našich autorů při výkladu literatury české. Gustafson švédskou literaturu situuje jak v literaturách severských, tak v dalších literaturách zahraničních.

Tato kniha byla odevzdána před třiadvacet lety v nakladatelství Odeon, avšak nemohla vyjít z ideologických důvodů, později po roce 1989 pro nezájem několika nakladatelství. Dnes bude patřit k základní literatuře, spolu se slovníkem severských autorů, který právě vychází v rozšířené reedici. Gustafsonovy Dějiny švédské literatury mají všechny přednosti dávných odeonských knih. Jsou také vybaveny velmi cenným soupisem knižních překladů ze švédštiny. Knihu přeložil Libor Štukavec, dlouholetý vedoucí knihovny a učitel na Filozofické fakultě brněnské univerzity, který vedle jiných knih překládá pro děti a další vnímavé čtenáře populární pohádkový cyklus Tove Janssonové o muminech. Pozornost vyžadují jeho překlady mnohdy vynikajících ukázek švédské poezie v Gustafsonově textu. MFD 1/8'98

JIŘÍ KUDRNÁC
Autor je literární historik

Alrik Gustafson: Dějiny švédské literatury. Přeložil a bibliografii sestavil Libor Štukavec. Masarykova univerzita, spisy Filozofické fakulty, Brno 1998

NAŠI V USA

Během cesty z českých lázní do USA, zemřel 9.9.98 při zastávce v Belgii, známý poúnorový exulant JUDr. Ilja R. Gregor. Bylo mu 85 let. Narodil se v Praze 16.3.1913. V kritických dobách řídil firmu Kolben-Daněk. --V Trojanovicích na Valašsku proběhl Světový sjezd rodu Strnadelů. Ze dvou set pozvaných se sešlo 177 osob, hlavně z Texasu. Hodně pomohl Internet. --L. Němec z Fort Lauderdale, FL. komentoval v českém tisku situaci Římů v Anglii. --M. Zubatý se San Diega, CA. se účastnil setkání maturantů v Brně. Ze 34ti přišlo 11. --V Tacoma, WA zemřela pí M. Danešová, sestra dr. Haňky z MI. --J. A. Rabas má novou adresu/7510 Farmingdale Dr., No. 405, Darien, IL. 60561, USA/ a 30.8. slavil "85". Působil v Pardubicích. --T. Cífka měl 10.8. "jen" 88. --J. Čumpelík z Easton, IL. měl článek v "MFD" nazvaný "Nelžete o pražském jaru!" --Český konzul P. Hrubec si v New Yorku postěžoval tisku, že za letošní rok bylo z USA deportováno 58 mladých Čechů, hlavně z Ostravy a okolí. Kradli v amerických supermarketech. --St. Reiniš napsal o E. Ingrišovi zajímavý článek "Na voru přes oceán". Ingrišova pozůstalost je v muzeu ve Zlonicích u Slaného. --Věra Doll, roz. Hodková, RR 5, Box 4930, Eames Rd., Winslow, ME, 04901-9641, USA/ napsala knížku "Život tady i tam", 84 stran. --V kuloárech bratislavského KONGRESU SVU se ozýval vážný názor, že dr. Míla Rechcígl ml. by se znamenitě hodil na úřad presidenta ČR. Krajané v USA si zas myslí, že dobrá by byla M. Albrightová. Ve "stínových" volbách vyhrála Dem. Unie. --Nejznámějším milovníkem české dechovky v Texasu je Henry Peck, českého původu. Nechybí na žádném Kmochově Kolínu. Je v redakci "Texas Polka News". --V Nebrasce má 40 vesnic starosty českého původu. Nejznámější je Russ Karpíšek z Wilberu. --"Otcem" českých archívů knihovny Chicagské university je dr. Zdeněk Hruban, rodák z Přerova. Je tam i pozůstalost básníka a soc. dem. novináře J. Martínka. --Český cestovatel M. Stingl se pod jménem OKIMA stal čestným náčelníkem indiánského kmene Kikapu. Napsal už 30 cestopisných knih. --J. Fuchsová z LA si povšimla, že J. Kavan /ministr zahraničí v Zemanově vládě/ má vedle českého také občanství švédské. Také Egon Lánský má dvojí občanství. --50. výročí svatby v Plzni oslavili symbolickým obřadem manželé Masonovy z USA. Stephen skončil válku v Plzni a zamiloval se do 17ti-leté Martičky Tyrpeklové. Svatba byla 26.6.48. Letos jim vzkázal Otec biskup F. Radkovský. --Westernoví jezdci na amerických koních typu Appaloosa a pod., soutěžili ve 12ti závodech během oslav AmDne nezávislosti v Brně. Nejlepším lasařem byl T. Zajac z Rožnova p. R. Přišlo 5.000 diváků.

Měsíčník moravského humoru a srandy:
"Trnky-Brnky", Box 55, 763 12 Vizovice, ČR.
US$10 za rok..

Případ dvojakého pohledu

JAN A. KRYSTEK

Kořadě restitučních kauz patří i ta, která se týká Miloše Knorra, krajana žijícího ve Spojených státech. Důvody, proč jsem si jí všiml, jsou dva a oba závažné. Tím prvním je skutečnost, že se popírá oprávněnost restitučního nároku u osoby, která dávala život v sázku za svobodu své vlasti.

Druhým důvodem je dvojí pohled na tutéž osobu z hlediska přiznání státního občanství. První je pohled prezidenta, který dotyčného, coby občana České republiky, povýšil v ·četnu 1995 do hodnosti generálmajora armády České republiky ve výslužbě. Druhý je pohled státních úředníků, kteří prohlašují, že není občanem České republiky, a proto ani nemůže uplatnit nárok na navrácení majetku.

Miloš Knorr se narodil 20. září 1918 v Ostravě. V listopadu a prosinci 1939 byl vězněn na brněnském gestapu za napomáhání k útěku majora René Černého. Za války byl v červenci a srpnu 1943 v československé samostatné brigádě v Anglii, ze které byl v září téhož roku propůjčen jako specialista do britské armády k 43. britskému průzkumnému regimentu.

Do hodnosti majora byl povýšen v roce 1948. Od srpna do prosince 1945 byl členem československé vojenské mise u britské „Rýnské armády". Za statečnost byl vyznamenán Čs. válečným křížem, M. B. E (Řádem Britského impéria) a řadou dalších britských medailí.

Ve vojenské kariéře pokračoval i po skončení války, až do roku 1948, kdy jako příslušník nekomunistické složky odboje emigroval do Rakouska a působil ve službách Spojených států a exilové Rady svobodného Československa.

Nemovitosti – dům č. p. 616 s parcelou č. 553 o celkové výměře parcely 193 metrů čtverečních v Klicperově ulici v Ostravě je předmětem restitučního nároku M. Knorra. Důsledkem jeho útěku do exilu bylo odsouzení v roce 1950 vojenským soudem v Brně ke ztrátě vojenské hodnosti a zabavení majetku. Rozsudkem mu však nebylo odebráno čs. občanství, a to ani rozhodnutím žádného státního orgánu v budoucnosti, jak to umožňoval zákon č. 194/1949 Sb. o nabývání a pozbývání státního občanství.

Vedle občanství československého nabyl Miloš Knorr na základě čl. 5 ústavního zákona o československé federaci č. 143/1968 Sb. občanství České socialistické republiky ke dni 1. 1. 1969 a od roku 1990 občanství České republiky.

Jaká je však skutečnost? Přestože si M. Knorr, jako osoba žalující, podal u Okresního úřadu Brno-venkov žádost o vydání osvědčení o státním občanství, bez kterého nemůže svůj oprávněný restituční nárok prosadit, byla tato žádost rozhodnutím okresního úřadu ze dne 14. 5. 1996 zamítnuta a stejně tak i odvolání, podané v řádné lhůtě u ministerstva vnitra. To, stejně jako okresní úřad, ve svém stanovisku aplikuji Úmluvu o naturalizaci mezi ČSR a USA z roku 1928 a trvají, že nabytím občanství USA pozbyl žalobce občanství československé, přičemž neuplatňování této dohody trvalo od 17. 9. 1938 do 8. 5. 1957. Žalobce – M. Knorr, požádal o naturalizaci ze stejných důvodů jako mnoho jiných československých občanů – uprchlíků před komunistickým režimem. Kdyby jeho žádost o občanství USA byla vyřízena o šest měsíců a několik dní dříve, nepozbyl by čs. státního občanství a jeho restituční požadavek by nebyl zpochybňován. Je nasnadě, že je přinejmenším nevhodné, aby o přiznání domácího státního občanství de facto rozhodoval zahraniční stát, resp. jeho byrokracie. Z hlediska lidské a občanské rovnosti, zakotvené v článku 1 Listiny základních práv a svobod č. 2/1993 Sb. je tedy nutno posuzovat za rozhodný okamžik, kdy žalobce požádal o naturalizaci, a nikoliv okamžik, kdy jeho žádosti úřední mašinérie jiného státu vyhověla.

A to tím, že nejvyšší orgány státu, včetně prezidenta republiky, nijak nezpochybnily trvání příslušnosti žalobce do svazku Armády České republiky a tím plnění jeho základní povinnosti, spojené se státním občanstvím.

Když jsem hovořil s dr. Pavlem Blažkem, právním zástupcem M. Knorra, poukázal na to, jak špatným vysvědčením jsou pro nás zejména v zahraničí kauzy tohoto druhu. Je smutné, že ve většině případů, kdy naši krajané museli bojovat o to, co jim ukradl komunistický režim, nenalezli podporu, kterou po změnách v listopadu 1989 očekávali. Většina z nich totiž byla ochotna vzdát se získaného majetku ve prospěch potřebných občanů ve staré vlasti.

Když vidím spisy, týkající se případu Miloše Knorra, jež putují již od roku 1995 do Ostravy, Brna a odtud zase k obvodnímu a vrchnímu soudu v Praze, říkám si, kde to vše skončí? Co vím ale již dnes, je to, že jsme si udělali z ostudy kabát. A k člověku, který dělal vše pro to, aby jeho země mohla opět svobodně dýchat, jsme se zachovali víc než macešsky.

Old West Stamp Shop
Established 1953
Complete Line of Philatelic Supplies
Tony & Cecil Cifka
Room 233 University Bldg (303) 629-5182
910 16th Street Denver, Colo 80202